

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

Katedra pedagogiky

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Historie a současná situace Tělocvičné jednoty Sokol Domašín

The History and present situation of TJ Sokol Domašín

Vedoucí práce: PhDr. Veronika Blažková, Ph.D.

Studijní program: Vychovatelství

Studijní obor: Vychovatelství

Prohlášení

Odevzdáním této bakalářské práce na téma „Historie a současná situace Tělocvičné jednoty Sokol Domašín“ potvrzuji, že jsem ji vypracovala pod vedením vedoucího práce samostatně za použití v práci uvedených pramenů a literatury. Dále potvrzuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze 17. dubna 2020

Poděkování

Děkuji PhDr. Veronice Blažkové, Ph.D. za odborné vedení práce, velmi užitečnou metodickou pomoc při zpracování bakalářské práce a poskytování důležitých a praktických rad. Dále bych chtěla touto cestou poděkovat členům, sestřám a bratrům, Sokola Domašín za poskytnutí historických pramenů a informací ke zpracování bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá historií a současnou situací Tělocvičné jednoty Sokola Domašín od počátku existence domašínské jednoty do roku 2020. Cílem práce je zobrazit pohled na historii a současnost Sokola v Domašíně a připomenout jeho vliv na sportovní, společenský a kulturní život v obci Domašín v průběhu času.

Práce je rozdělena na dvě části. V první části je představena Česká obec sokolská (ČOS) a její struktura. Dále je zobrazen stručný historický vývoj sokolské všestrannosti v České republice spolu s jeho zakladateli - Dr. Miroslavem Tyršem a Jindřichem Fügnerem. Více do hloubky se práce zaměřuje na konkrétní popis historie i současného stavu Sokola v obci Domašín.

Druhá, výzkumná, část je zpracována pomocí kvalitativního výzkumu metodou polostrukturovaných rozhovorů. Respondentům byla předložena sada připravených otázek, ale zároveň byla možnost v rozhovoru reagovat na aktuální situaci. Dotazovaní jsou vybíráni z dlouholetých členů Sokola, a mají tak povědomí jak o historii, tak i současnosti Sokola Domašín.

Klíčová slova

Česká obec sokolská, Domašín, pohyb, Sokol, sport, volný čas, vývoj, životní styl

Annotation

The goal of this work is to take a look at the history and present of Sokol in Domašín and to recall its influence on sport and social and cultural life in the village of Domašín.

The thesis is divided into two parts. The first part introduces the Česká obec sokolská (ČOS) and its structure. It's followed by a brief description of the historical development of Sokol's versatility in the Czech Republic, together with profiles of its founders - Dr. Miroslav Tyrš and Jindřich Fügner. More in-depth focus on a specific description of the history and current status Sokol in the village of Domašín.

The second, research part is processed by qualitative research using the method of semi-structured interviews. The respondents were presented with a set of prepared questions, but at the same time they were able to respond to the current situation in the interview. The interviewees have been chosen from long-time members of the Sokol and they are aware of both the history and the present of the Sokol Domašín.

Keywords

Česká obec sokolská, Domašín, move, Sokol, sport, free time, develop, life style

1 Obsah

Úvod	7
2 Česká obec sokolská	9
2.1 Definice	9
2.2 Platné stanovy	10
2.3 Organizační struktura	10
3 Založení sokola	11
3.1 Sokolské osobnosti	12
3.1.1 Dr. Miroslav Tyrš	12
3.1.2 Jindřich Fügner	12
4 Výchovná a vzdělávací činnost v Sokole	14
5 Domašín	16
5.1 Z historie	16
6 Tělocvičná jednota sokol Domašín	18
6.1 Charakteristika a struktura T. J. Sokola Domašín	18
6.2 Župa Blanická	18
6.3 Z historie T. J. Sokola Domašín	19
6.3.1 Divadelní spolek	23
6.3.2 Lední hokej	23
6.3.3 Kopaná	24
6.4 Současná situace v Sokole Domašín	26
6.4.1 Všestrannost	27
6.4.2 Cyklistika	27
6.4.3 Turistika	28
6.4.4 Nohejbal	28

6.4.5	Florbal.....	28
6.4.6	Lední hokej.....	29
6.5	Kulturní a společenský život.....	30
6.5.1	Sokolské plesy.....	30
6.5.2	Víkendové pobyty se sokolem.....	31
6.5.3	Všesokolské slety.....	31
6.5.4	Ostatní akce.....	34
7	Výzkumné šetření.....	36
7.1	Cíl výzkumného šetření.....	36
7.2	Kvalitativní výzkum.....	36
7.3	Rozhovor.....	37
7.4	Charakteristika výzkumného souboru.....	37
7.5	Výzkumná otázka.....	37
7.6	Analýza výzkumného šetření.....	38
7.7	Výsledky výzkumného šetření.....	42
	Závěr.....	44
	Seznam používané literatury.....	46
	Seznam elektronických zdrojů.....	47
8	Seznam použitých zkratk.....	48
9	Seznam příloh.....	49
10	Seznam obrázků.....	50

Úvod

Žijeme v době, kdy se život zrychluje a mnohé se neustále mění. Na svědomí to má moderní doba informačních technologií, kdy každý pořád někam spěchá, je maximálně pracovně vytížen a nemá dostatek volného času. Každý druhý má účet na sociálních sítích, kde vzkvétá anonymita a osobní kontakt tak začíná být něčím výjimečným. Mladší generace potřebují, a v hloubi duše touží, po nějaké jistotě, po něčem, na co se může každý spolehnout, po místě, kde některé hodnoty a vztahy jsou trvalé. K takovýmto pevným a stálým bodům, které trvale ovlivňují nejen mladší generace, ale celé věkové spektrum lidí, neodmyslitelně patří i organizace Sokol.

Bakalářská práce má název „Historie a současná situace Tělocvičné jednoty Sokol Domašín“. Toto téma jsem si vybrala proto, že se jím nikdo doposud nezabýval, a dle mě je to téma zajímavé, s přínosem jak pro mě, tak pro další obyvatele Domašína. Dalším důvodem je fakt, že jsem dlouholetou členkou této jednoty, a sama tak mohu v této oblasti posoudit vývoj společenského a sportovního života. Účastnila jsem se ho jako dítě, žačka, dorostenka a nyní jako cvičitelka a župní vedoucí dorostenek a mladších žen. Všichni cvičitelé vědí, že dnešní „moderní“ doba přináší spoustu překážek pro fungování nejen organizace Sokol, ale obecně pro fungování všech volnočasových organizací.

Během minulých let se domašínský sokol postupně vytrácel z povědomí obyvatel, ale několikrát také tzv. „vstal z mrtvých“. Po celý čas jeho trvání je ale Sokol místem, kam lidé chodí rádi, kde mohou navazovat přátelské vztahy a účastnit se společenských, kulturních a sportovních akcí. Především my, cvičitelé, ovlivňujeme svými postoji, názory a činy další generace a na jejich bedrech poté bude, zdali důležité sokolské myšlenky a hodnoty zůstanou zachovány v povědomí společnosti.

Hlavním cílem bakalářské práce je zobrazení pohledu na historii a současnost Sokola v Domašíně a připomenutí jeho vlivu na sportovní, společenský a kulturní život v obci Domašín.

Práce je rozdělena na dvě části. V teoretické části se věnuji České obci sokolské, její struktuře a výchovné a vzdělávací činnosti v Sokole. Popisuji zde samotný vznik organizace, spolu s jeho zakladateli Miroslavem Tyršem a Jindřichem Fügnerem. Především

se ale zaměřuji na detailní popis historie i současného stavu Sokola v obci Domašín. Zabývám se společenskými akcemi, které jednota pořádá, zprostředkovává nebo se podílí na jejich organizaci.

Praktická, výzkumná, část mapuje nabídku sportovní, společenské a kulturní činnosti v obci a zobrazuje jejich vliv na obyvatele Domašína. Výzkumné šetření jsem realizovala pomocí kvalitativního výzkumu, metodou polostrukturovaných rozhovorů. Vedlejším cílem rozhovorů je ohlédnutí se za sokolským životem dotazovaných a zpracování cenných informací od dlouholetých členů jednoty.

2 Česká obec sokolská

2.1 Definice

Stanovy České obce sokolské (2016, Čl. 1, odst. 1.4) definují Sokol jako: „*dobrovolný, demokratický, nezávislý a nepolitický spolek, který sdružuje své členy a členky bez rozdílu národnosti, náboženského vyznání, politického přesvědčení, rasy nebo jiných rozdílů*“.

Celá organizace postavila své ideje ve veřejném zájmu lidí. Za účel a cíl práce si od počátku kladla zvyšování tělesné zdatnosti svých členů a konání především sportovních, kulturních a společenských akcí. Mimo jiné také zvyšuje celkový rozvoj osobnosti a dle definice České obce sokolské (2015) „*vychovává k čestnému jednání v životě soukromém i veřejném, k národnostní, rasové a náboženské snášenlivosti, k demokracii, svobodě a humanismu, k osobní skromnosti a ukázněnosti, k lásce k rodné zemi a úctě k duchovnímu dědictví našeho národa, přičemž vychází z odkazu Miroslava Tyrše a Jindřicha Fügnera.*“

Dvořáková (1989) ve své knize píše, že Sokol nevznikal jen jako občanské sdružení, jehož cílem a posláním je zvyšování tělesné, duchovní a kulturní úrovně svých členů, ale jeho aktivity měly a mají širší, celoplošný přesah. Sokol vede své členy k čestnému chování, úctě, demokracii a vlastenectví. Činnost Sokola není zaměřená na konkrétní věkovou skupinu, ale provází své členy během celého života. Jeho aktivity jsou neoddelitelnou součástí života nejen našich měst a obcí, ale i mnoha míst po celém světě. Tato tělovýchovná organizace má bohatou historii i v zahraničí. V zahraničí považují ČOS za bratrskou součást mezinárodního sokolského hnutí.

Hodnoty a ideje, na kterých Sokol stojí, jsou stále aktuální i na začátku 21. století. Zakládají se na národních tradicích, na odkazu ušlechtilých činů členů Sokola v období válek a nesvobody i na dodržování pravidel fair-play. Sokolem se může stát každý, kdo se „*...přihlásí k jeho morálním hodnotám a prosazují je podle svých možností ve své každodenní činnosti pro tělocvičnou jednotu, župu či obec.*“ (Poslání České obce sokolské, 2015)

2.2 Platné stanovy

Nynější stanovy jsou v platnosti od 26. června 2016. Jsou nejvyšší organizační normou ČOS a vycházejí ze zákona č. 89/2012 Sb., tedy občanského zákoníku. Nadřazené jsou jim jen zákony České republiky. Jsou zde především popsány tři organizační stupně ČOS – Tělocvičná jednota Sokol, Sokolská župa a ČOS. Do stanov Sokola se promítlo i vlastenecké a demokratické smýšlení Miroslava Tyrše. Pro všechny členy, pobočné spolky a orgány ČOS jsou stanovy závazné. Vychází z nich všechny řády, normy, předpisy a rozhodnutí. (Stanovy České obce sokolské, 2015)

2.3 Organizační struktura

Organizační struktura ČOS má tři úrovně. Základní jednotkou je Tělocvičná jednota, kde probíhá bohatá sportovní a kulturní činnost. Nejvíce se jednoty zapojují do oddílů sportovní všestrannosti, kde seznámí své členy se základy všech sportů. Důraz se neklade na výkon či rychlost, ale na zdravotní vliv cvičení a návyk pravidelné pohybové aktivity.

Česká obec sokolská vidí potenciál ve všech, kteří svůj volný čas věnují sokolské práci a pomáhají druhým lidem bez vidiny finanční či hmotné odměny. Silné sociální vazby, které vznikají při společném cvičení a kulturních akcích pořádaných v rámci sokolských jednot, přetrvávají po celý život. Cvičitelé či trenéři jsou tak nejdůležitějším prvkem tělocvičné jednoty.

Sokolských žup je nyní 42. Župy leží vždy na území jen jednoho kraje. Případnou koordinaci mezi župami v jednom kraji a dalšími subjekty s krajskou působností, zajišťuje krajský zmocněnec. Do těchto žup jsou sjednocené všechny Tělocvičné jednoty. Všechny tři organizační stupně, jsou právními osobami. (Organizační struktura T. J. Sokol, 2015)

ČOS je ve smyslu občanského zákoníku spolkem hlavním a je zřizovatelem tělocvičných jednot a sokolských žup, které jsou ve smyslu zákona spolky pobočnými. (Základní organizační struktura České obce sokolské, 2015)

3 Založení sokola

Samotný vznik Sokola je spjat s uvolněním poměrů v Rakousko-Uhersku, které následovalo po skončení období Bachova absolutismu. V tu dobu byly zakládány různé kulturní vlastenecké spolky (jako Umělecká beseda, Hlahol či Svatobor), ale doba, která nastala, kladla důraz i na fyzickou zdatnost každého jedince. (Založení sokola, 2015)

První navržené stanovy byly schváleny 27. ledna 1862 a ustavující schůze jednoty, u jejíž kolébky stály významní představitelé a přední české osobnosti, se konala již 16. února téhož roku. První sokolská Tělocvičná jednota tedy vznikla 16. února 1862. Ustavující Valná hromada se konala za účasti 75 členů. Vzhledem k tomu, že název nové organizace – Tělocvičná jednota pražská – nevyjadřoval poslání, které jí její tvůrci určili, navrhl známý propagátor slovanské vzájemnosti profesor Emanuel Tonner jméno Sokol. Toto označení bylo sice za oficiální název organizace přijato až v roce 1864 v souvislosti se změnou stanov, ale již při vzniku jednoty se začalo o spolku hovořit jako o „Sokolu“ a její členové, se podle vzoru jihoslovanských bojovníků za svobodu, sokolové.

Jindřich Fügner se snažil vnést do spolkového hnutí ideu rovnosti a spolupráce, a posléze navrhl vzájemné tykání a oslovení „bratře“. Byl tak položen základ organizované tělovýchovy v českých zemích, která dosud v politickém, sociálním a kulturním životě českého národa chyběla. Prvním starostou byl zvolen Jindřich Fügner, jeho náměstkem se stal Dr. Miroslav Tyrš. Josef Barák v červnu 1862 dal podnět ke změně původního pozdravu ze „Zdař Bůh“ na jednodušší „Nazdar“. Josef Mánes namaloval v roce založení spolkový prapor, a při jeho slavnostním svěcení uspořádal Miroslav Tyrš první veřejné cvičení.

Sokol v naší zemi probudil národní cítění. Od počátku svého působení se řídil principy demokracie, vlastenectví a sounáležitost. Spolek vyvíjel i rozsáhlou kulturní a společenskou činnost. Posláním Sokola, na rozdíl od jiných tělocvičných spolků, bylo dosáhnout starořeckého ideálu rozvoje nejen těla, ale i ducha tzv. kalokagathie. Pěstování tělesné zdatnosti a brannosti přispívalo k harmonickému rozvíjení lidské osobnosti a národní kultury. Dne 1. ledna 1871 vyšlo 1. číslo časopisu Sokol, kde byla poprvé otištěna Tyršova stať „Náš úkol, směr a cíl“. (Tyrš a Reitmayer, 1989)

3.1 Sokolské osobnosti

Na historii se díváme především přes historická data a fakta. Můžeme na ni nahlédnout ale i z toho hlediska, v čem je tato historie stále živá a co její odkaz přináší aktuálního i pro dnešní dobu. V případě Sokola je toho hodně. Především je to samotná vize a filozofie, z nichž zakladatelé Sokola Miroslav Tyrš a Jindřich Fügner vycházeli. Měli bychom si nyní připomenout ty, jejichž působení mělo zásadní vliv na vznik, charakter a směřování této organizace.

3.1.1 Dr. Miroslav Tyrš

Zakladatel Sokola, estetik a filosof Miroslav Tyrš se narodil 17. září 1832 v Děčíně v rodině zámeckého lékaře. V matrice byl uveden jako Friedrich Emmanuel Tirsch. Po brzké ztrátě rodičů byl vychováván v české vlastenecké rodině svého strýce, kde se seznamoval s českým prostředím a dějinami. Po absolvování malostranského gymnázia studoval v Praze rok na právnické fakultě, odkud přestoupil na filosofickou fakultu. Zde studoval nejen filosofii, ale i některé přírodní vědy, které se na fakultě přednášely. Především se věnoval estetice.

Stal se prvním náčelníkem Sokola v Čechách. Jednou z nesporných Tyršových zásluh je jeho autorství tělocvičného názvosloví uznávaného v celém světě. (Tyrš a Reitmayer, 1989)

Tyrš (1920, s. 12) rozvíjel svou základní myšlenku, a to: *„Povznést náš národ po stránce tělesné i mravní“*.

Tyršová (1932) ve své knize uvádí několik sokolských zásad, jejichž tvůrcem byl právě Miroslav Tyrš. Například: síla a mužnost, činnost a vytrvalost, láska k volnosti a vlasti, dobrovolná práce a kázeň, vzájemný bratrský poměr členů a zvláštní důraz na výchovu mládeže.

Jeho spolupracovníci a zároveň manželkou se stala dcera Jindřicha Fugnera Renáta. Miroslav Tyrš se několikrát léčil s nervovou chorobou. Při svém posledním léčení, v městě Otzu v Tyrolských Alpách, za nevyjasněných okolností 8. srpna 1884 zahynul. Jeho tělo bylo nalezeno 21. srpna v řece Aach. (Dvořáková, 1989)

3.1.2 Jindřich Fügner

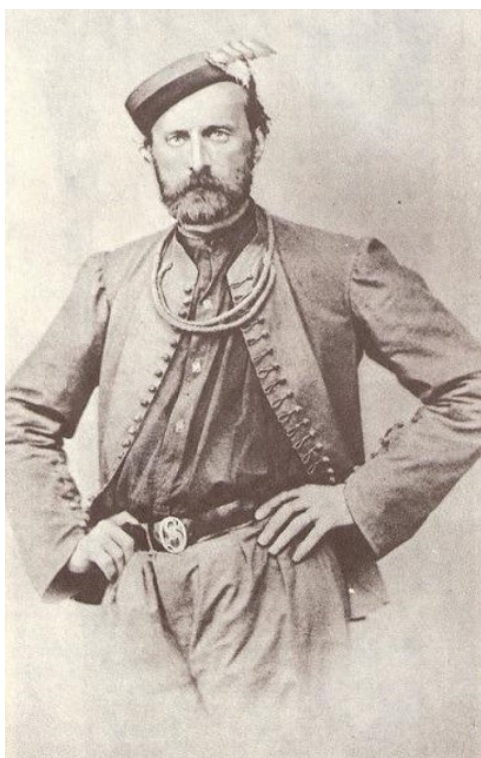
Spoluzakladatelem Sokola se stal Jindřich Fügner, který se narodil 10. září 1822 v Praze v německé obchodnické rodině. Fügner byl přesvědčený demokrat, který odsuzoval

národnostní útlak a rozvíjel české vlastenecké úsilí. Byl velice zámožný a vzdělaný. Jeho finanční podpora pomohla k samotnému rozvoji Sokola. (Sokolské osobnosti, 2015)

Dvořáková (1989) píše o sociálních rozdílech české společnosti. Fügner prohlašoval, že jeho místo je tam, kde se dá něco sociálně zlepšit. Zatímco v Tyršových rukou bylo odborné vedení tělocviku.

Pozitivní přístup k vlasti jej sblížil s Miroslavem Tyršem a pomáhal realizovat jeho myšlenku založit český tělocvičný spolek. První sokolovna v Žitné ulici v Praze stojí právě díky Jindřichu Fügnerovi, který se postaral o její výstavbu. Stal se mimo jiné i prvním starostou Sokola. Také známé heslo „Ni zisk, ni slávu“, které zosobňuje zásadu dobrovolné a obětavé práce sokolských pracovníků, spadá pod jeho jméno. V životě se řídil hesly: svoboda, rovnost, bratrství. Fügner zemřel v roce 1865 ve svých 43 letech. (Sokolské osobnosti, 2015)

Obrázek č. 1 Jindřich Fügner

Zdroj: Dvořáková, 1989

Obrázek č. 2 Miroslav Tyrš

Zdroj: Dvořáková, 1989

4 Výchovní a vzdělávací činnost v Sokole

Přesto-že je Sokol charakterizován jako tělocvičný spolek, nebyl, a ani dnes není, spolkem, pečujícím jen o tělesnou zdatnost svých členů. Právě tím se Sokol odlišuje od jiných tělovýchovných organizací a je pro to uznáván širokou veřejností.

Počátek vzdělávací a výchovatelské činnosti je možno spatřit již v Tyršově článku „Náš úkol, směr a cíl“. Již na počátku vzniku Sokola byly tyto činnosti zařazeny do sokolského programu. Vedle cvičitelských sborů začaly být vytvářeny vzdělávací odbory v župách a jednotách. V roce 1910 projednávala ČOS požadavek rovnocennosti práce vzdělávací a tělocvičné. Kladly se otázky ve smyslu: Jaký je náš poměr k sokolské výchově? V čem spočívá naše mravní a duševní výchova? Jaké jsou hlavní zásady pro vzdělávací pracovníky? Jaký by měl být Sokol jako občan?

Současný Sokol není jen velkou tělocvičnou, ale musí být schopen uspokojovat daleko širší životní potřeby svých členů. Sokol, stejně jako ve svých počátcích, potřebuje vysoké školy, pedagogy, vychovatele, umělce a inteligenci. Sokol díky pevnosti svých zásad a svému charakteru může být jako organizace vzorem pro výchovu nových generací.

Hlavní činnosti organizace Sokol kladou důraz na to, aby školy vychovávaly pedagogy pro volný čas a pro mimoškolní činnost. Tito pedagogové se pak mohou na profesionální úrovni věnovat práci s dětmi a mládeží v Sokole ale i dětských souborech, kroužcích, Domovech mládeže, Junáku a dalších skupinách. (Dvořáková, 1989)

Dvořáková (1989) ve své knize dále uvádí, že mládež potřebuje především vhodný prostor pro trávení volného času a pro své mimoškolní aktivity. Sokol se dle ní stal vhodným místem. Vyzdvihuje, že je třeba pracovat především s médii, s tiskem, s televizí, s rozhlasem, aby se členská základna mohla stále rozrůstat. Je nutné vysvětlovat potřebu opravdové citové a morální výchovy, která v Sokole je. Je důležité interpretovat možné perspektivy, vyhledávat osobnosti a vytvářet vzory mladším generacím. Sokol tedy vedle své tělocvičné a sportovní činnosti působí i v činnosti vzdělávací a výchovatelské. Organizace pořádá velké množství aktivit, ve kterých se realizují především děti a mládež.

Etická a morální výchova v Sokole byla a je nedílnou součástí jeho výchovně-vzdělávacího působení na všechny věkové kategorie cvičenců. Miroslav Tyrš pochopil výchovný význam

a rozsah tělocviku pro fyzické a mravní ozdravení národa ve všech jeho vrstvách a složkách. Pojal tělocvik jako projev činnosti umělecké a kulturní a určil mu významné místo v harmonii národního života. Sokol se stal důležitým výchovným prvkem nejen pro naši mládež. Ve výchově dalších generací každého národa hraje důležitou a nezastupitelnou roli. Vlastenectví je sice součástí oficiálního výchovně vzdělávacího procesu Sokola, ale není prožívané zdaleka tak, jak v dobách národního obrození nebo národního ohrožení.

Tyrš prohlašoval, že je národ složen z jednotlivců, a proto na každém tolik záleží. Člověk se měl podle Tyršovy představy zdokonalit prostřednictvím sokolského tělocviku tělesně, duševně a mravně, a měl tak učinit proto, aby se český národ jako celek stal národem kvalitním a akceschopným. Jedině takový národ má obstát v soutěži s ostatním světem. Miroslav Tyrš si přál, aby člověk dokázal své úmysly měnit v činy a dosáhnout tak trvalých výsledků každodenní a neokázalou prací.

Výchovná činnost v Sokole učí mládež sebevládě, samostatnosti, vytrvalosti, skromnosti, pravidelnosti, sebekázi, spolehlivosti, dochvilnosti a střídmosti. Ukazuje, jak má silnější pomáhat slabšímu. Vede k bratrství. Tyrš neopomíjel ani výchovu k brannosti a vnesl do sokolského tělocviku prvky krásy a ladnosti. Chtěl tím v člověku vychovat smysl pro estetické hodnoty a dát mu prožít pocit radosti z krásného vjemu. Sportovní oddíly v Sokole podchycují a vychovávají další generace českých sportovců. Sokol vede k lásce k rodné zemi, k úctě k duchovnímu dědictví našeho národa, k čestnému a spravedlivému jednání, k aktivitě a k respektu k druhým. Buduje sounáležitost mezi generacemi. Sokolským ideálem je člověk silný tělem i duchem. Organizace Sokol je otevřená všem, kdo věří v sokolské hodnoty.

Sokolská výchova je velmi důležitá. Smyslem sportování je, aby byla celá populace zdravá dle známého hesla „Ve zdravém těle zdravý duch.“

Mělo by být i dnes jasné co Sokol může nabídnout, jaká je sokolská myšlenka, jaký je dnešní úkol, směr a cíl. Je třeba vytrvale vytvářet pocit sounáležitosti, vytvářet tělesnou výchovu pro zdraví a radost, pro mravní a duchovní výchovu. (Dvořáková, 1989)

5 Domašín

„Domašín leží ve středočeském kraji, konkrétně v okrese Benešov a spadá pod vlašimský Městský úřad. Zeměpisné souřadnice jsou 49° 40' 29'' severní šířky a 32° 30' 30'' východní délky. Leží v nadmořské výšce 375 metrů nad mořem a je geologickou součástí Vlašimské pahorkatiny. Na západní straně je Domašín obklopen lesy s nejvyšším vrcholem blízkého okolí, Kalamajkou. Dříve stála na Kalamajce dokonce i rozhledna, ale nebyla příliš bezpečně umístěna, což byl nakonec i hlavní důvod jejího zbourání. Název Domašín je pravděpodobně odvozen od jména možného zakladatele Domašy.“ (Fakta, 2020)*

Dle Českého statistického úřadu měl Domašína ke konci roku 2019 celkem 630 obyvatel.

5.1 Z historie

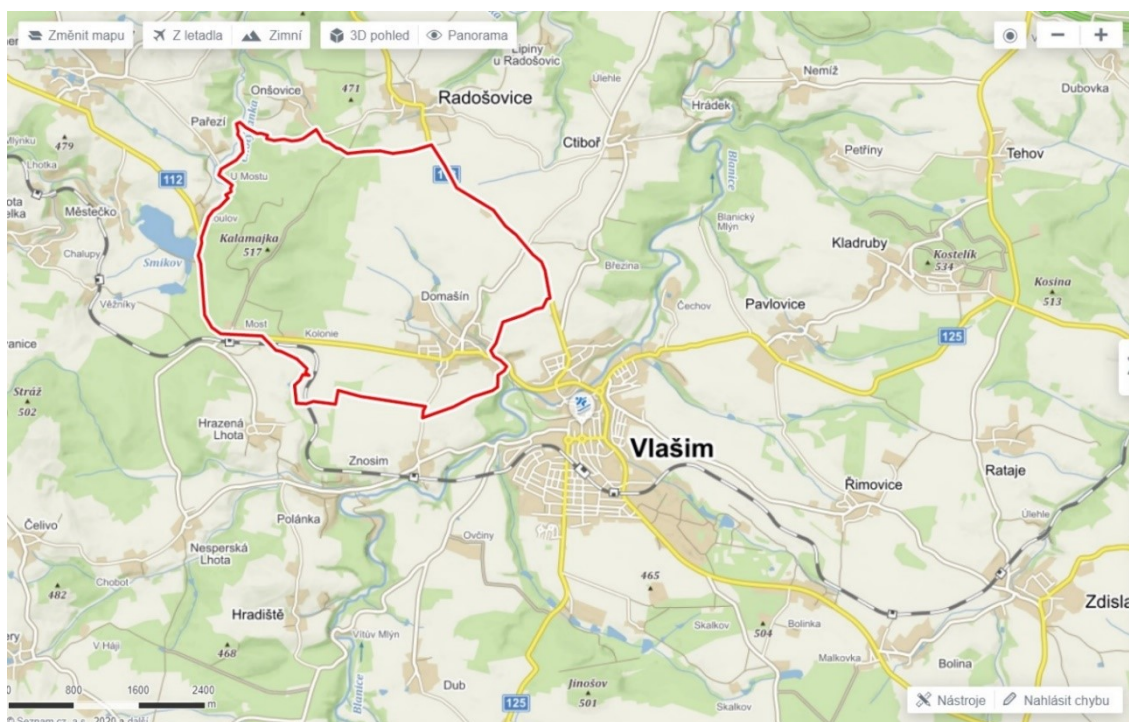
Moudrý a Svoboda (2003) rozvíjejí ve své knize myšlenku, že k historii Domašína neodmyslitelně patří tzv. „Starý Domašín“. O měn není žádná písemná zpráva, ale lidé se domnívali, že stával severozápadně od dnešní obce v oblasti Domašínských hor. Obyvatelé dodnes toto místo nazývají „Na starém Domašíně“.

Historik František A. Slavík (2007) z názvu „Nový Domašín“ dedukoval, že tedy musel existovat i „Starý Domašín“. První teorie o založení Domašína sahá až do doby Markomanů, tedy do roku 430 našeho letopočtu. Druhá teorie uvažuje o přelomu 6. a 7. století.

První dochovaná písemnost dokazující existenci Domašína pochází z roku 1352, kdy byl již Domašín prosperující a čilé středověké městečko. Předpokládá se, že v tomto roce byl v obci založen kostel sv. Jakuba a místní škola. Z dalších let není opět dochovaná žádná písemná zpráva, neboť byl v době husitských válek vypálen a zničen Louňovický klášter, který od roku 1352 do roku 1420 spravoval městečko Domašín. Za obět' padly i písemnosti o Domašínu. Po roce 1547 byla již obec prodána Janu z Perštejna, který vládl necelý rok. V den výročního trhu, roku 1548, utrpěla obec velkým požárem. V tuto dobu již patřil Domašín Kryštofu Skruhovskému ze Skruhova. Roku 1601 statky, včetně Domašína, koupil Jan Voskovec z Kralovic, který oficiálně spojil Domašín s přilehlým městem Vlašimí. Jan Voskovec byl po bitvě na Bílé hoře zatčen a odsouzen k doživotnímu vězení, majetek mu byl zkonfiskován.

A tak v roce 1622 odkoupil celé vlašimské panství, včetně Domašína, Bedřich z Talmberka. Následnými majiteli městečka se stala kněžna Božena Benigna z Porcie a v roce 1689 zdědil vše hrabě Antonín František z Weiszenwolffu. Po smrti Marie Josefy II. z Trautsonu, další majitelky Domašína, převzal panství na konci 18. století Vilém z Auersperka. Domašín prošel velkými požáry v letech 1800 a 1801, kdy prakticky celé městečko lehlo popelem. Vyhořela škola, kostel a o život přišlo několik obyvatel Domašína. V roce 1848 po zrušení poddanství svitla naděje pro lepší život. (Moudrý a Svoboda, 2003)

Obrázek č. 3 - Poloha Domašína

Zdroj:

<https://mapy.cz/zakladni?x=14.8854708&y=49.7119218&z=13&source=ward&id=2063>

6 Tělocvičná jednota Sokol Domašín

6.1 Charakteristika a struktura T. J. Sokola Domašín

Tělocvičná jednota Sokol Domašín je jednou ze základních organizačních jednotek České obce sokolské a spadá pod sokolskou Župu Blanickou se sídlem ve Voticích.

Dle čl. 7 odst. 5 stanov České obce sokolské jsou základními orgány jednoty: valná hromada jednoty, kontrolní komise a výbor jednoty.

6.2 Župa Blanická

Sokolská Župa Blanická je součástí občanského sdružení sjednoceného pod jednotnou organizaci České obce sokolské. Župa sdružuje 17 tělocvičných jednot ve Středočeském kraji. Jmenovitě se jedná o T. J. Sokol Benešov, T. J. Sokol Český Šternberk, T. J. Sokol Divišov, T. J. Sokol Domašín, T. J. Sokol Kamberk, T. J. Sokol Kosova Hora, T. J. Sokol Krásná Hora nad Vltavou, T. J. Sokol Křivsoudov, T. J. Sokol Louňovice pod Blaníkem, T. J. Sokol Miličín, T. J. Sokol Ouběnice, T. J. Sokol Poříčí nad Sázavou, T. J. Sokol Pyšely, T. J. Sokol Sedlčany, T. J. Sokol Trhový Štěpánov, T. J. Sokol Vlašim a T. J. Sokol Votice.

Správními orgány župy jsou valná hromada, výbor župy a předsednictvo výboru župy. Nejvyšší orgán župy, valná hromada, se koná jednou za tři roky a skládá se z volených zástupců, vyslanců a delegátů jednotlivých T. J. Předsednictvo se schází pravidelně jednou za měsíc. Vlastní činnost župy zajišťují odbory. Odbor všestrannosti, v jehož čele stojí náčelník a náčelnice, je zaměřen na veškeré sportovní aktivity oddílů, které nejsou registrovány odborem sportu. Odbor sportu se zabývá činností všech registrovaných sportovních oddílů v jednotlivých T. J. Vzdělávací odbor má za cíl osvětovou činnost a plní úkoly z oblasti kulturní. (T. J. Sokol Domašín, 2007-2020)

6.3 Z historie T. J. Sokol Domašín

Sokol v Domašíně byl založen v neděli 5. listopadu 1922, kdy se v úřední místnosti „Na Radnici“ konala ustavující valná hromada. Přítomný této schůzi byl i bratr Alois Misso z Vlašimské jednoty, který v úvodní řeči pronesl ušlechtilý cíl a potenciál nastávající jednoty. Během této schůze byl zvolen Antonín Matějovský za starostu, Vincent Karbulka za náčelníka, Jaroslava Matějovská za náčelnici, Alois Štěpán za vzdělavatele a Ludvík Vavřík za náměstka. Hned při první valné hromadě se sestavoval cvičitelský sbor a postupně tak vznikaly oddíly ZRTV (základní a rekreační tělesná výchova). Jelikož členové neměli v začátcích kde cvičit, propůjčili si místnost na cvičení v hostinci „Na Radnici“.

První pomyslná historická etapa zahrnuje léta 1922–1928, kdy byla vystavěna sokolovna. Tři dny po založení Sokola v Domašíně při druhé výborové schůzi se již hovořilo o odkoupení panských stájí při parcelaci dvora za 7000 Kčs. Starosta chtěl ze stájí zřídit tělocvičnu, což se mu posléze povedlo. Avšak adaptace dřívějších stájí přinesla jednotě na tehdejší dobu dost velké zadlužení.

Po měsíci trvání Sokola v Domašíně měla již jednota 36 členů – 28 mužů a 8 žen. Následně se počty zvyšovaly, ale přijetí do spolku se muselo řádně zhodnotit a adekvátně rozmyslet. Vesměs se přijímali ale všichni.

Bohužel po roce trvání Sokola v Domašíně zemřel její první starosta Antonín Matějovský. Novým starostou se v prosinci roku 1923 stal František Jarolím. Spolu s novými volbami byl zvolen i nový náčelník Jaroslav Jerman a náčelnice Petra Jermanová. Alois Štěpán a Ludvík Vavřík pokračovali ve funkcích vzdělavatele a náměstka. V roce 1925 měli členové Sokola zaplatit osobní daň 10 Kčs na stavbu Tyršova domu. (T. J. Sokol Domašín, 1922-1929)

Po 5 letech rekonstrukce části hospodářské budovy se sokolové konečně dočkali otevření „své“ tělocvičny. *„Rozbourala se klenutí, zvýšila se místnost a vystavěla se nová průčelní zeď, ježto stará zeď byla velice chatrná. Zřídila se šatna a galerie. Dne 7. února 1927 počalo se s bouráním klenutí a podpůrných sloupů a 12. února položen byl základní kámen s tichou oslavou.“* (Pamětní kniha města Nového Domašína, str.187)

Slavnost k otevření sokolovny se konala 17. července 1927 s uspořádáním slavnostního cvičení. Program dne byl následující. Dopoledne se konaly zkoušky a prohlídka sokolovny. Odpoledne byl průvod městem k sokolovně a odtud na cvičiště, kde bylo k vidění 10 cvičení. Jednalo se o prostná cvičení a cvičení na nářadí mužů. (T. J. Sokol Domašín, 1922-1929) „*Po zahrání národních hymen ubíral se průvod na cvičiště, kde cvičenci nedbajíce bouřky a deště, předvedli pěkné cviky.*“ (Pamětní kniha města Nového Domašína, str. 188) K otevření sokolovny se dostavily i jednoty z okolních obcí. Z této významné události se všichni přítomní radovali, neboť cvičení „ve svém“, spolu s pořádáním tělocvičných akademií, se stalo hlavní činností jednoty. (T. J. Sokol Domašín, 1922-1929)

V časopise „Pod Blaníkem“ z roku 1922 byly citovány výroky některých domašínských dětí, které se vyjádřily k založení Sokola.

„*Nedávno nám byla založena v Domašíně Tělocvičná jednota Sokol. Hned na začátku se přihlásilo mnoho žáků a k nim patřím také já. Těším se na různá cvičení. Rád se scházím s bratry.*“ (A. Dušek) (T. J. Sokol Domašín, 1922-1929)

„*Rád cvičím na bradlech a také cvičení prostná mě zajímají. Sokol má zakoupenou budovu ve dvoře, ve které chce zřídit tělocvičnu. Viděl jsem její plány a velice se mi líbí. Těším se až si v ní budeme moci zacvičit. Také se těším na cvičení veřejné.*“ (J. Přitasil) (T. J. Sokol Domašín, 1922-1929)

„*V Domašíně byla založena jednota Sokol. Je nás v Sokole asi třicet. Chodím tam, abych se utužovala a vzdělávala. Nejráději cvičím na bradlech a národní tance. Těším se, až budeme cvičiti v sokolovně a na veřejném cvičení v zahradě.*“ (M. Šípová) (T. J. Sokol Domašín, 1922-1929)

Poslední dochovaná zmínka o počtu členů pochází z 1. ledna 1928, kdy měla jednota celkem 52 členů, 39 mužů a 13 žen. (T. J. Sokol Domašín, 1922-1929)

2. světová válka měla velký dopad na činnost Sokola. Nacisté si dobře uvědomovali případné ohrožení ze strany České obce sokolské. Roku 1941 byla Česká obec sokolská rozpuštěna a její majetek úředně zabaven. Začátkem října 1941 následovala „akce Sokol“, kdy byli zatýkáni vyšší funkcionáři a členové Sokola a v lednu 1942 bylo na 135 z nich deportováno z Terezína do Osvětimi. Během války bylo uvězněno na 12 000 členů a z nichž na 3 300

zahynulo v koncentračních táborech. Sokol sehrál důležitou roli v boji proti nacistům. Po skončení druhé světové války byla celá sokolská organizace velice oslabena. Přesto došlo krátce po osvobození ke spontánní obnově činnosti.

Obsazení českých zemí znamenalo uzavření i domašínské sokolovny a veškeré sportovní aktivity se přenesly ven do přírody. V tu dobu vznikají oddíly kopané a ledního hokeje. Bohužel sokolové neměli své fotbalové hřiště, a tak obecní rada přidělila jednotě pozemek pod cihelnou. Pozemek byl sice dostatečně velký, ale se špatným terénem. Započaly tak zemní práce, které trvaly celý rok. Hřiště bylo na jaře 1942 slavnostně otevřeno. Nejlepšího umístění dosahovalo mužstvo v letech 1944–1945. Naděje na další vítězství pohasly odchodem klíčových hráčů na vojnu. Mužstvo se tak nedostatkem hráčů rozpadá. Květen roku 1945 přinesl konec války. Každý se snažil dohnat to, oč jej válka připravila a vydat za svým životním cílem. A tak i hokejový oddíl prořídil a ti, co zůstali, již nebyli schopni sami pokračovat. Začátkem 60. let končí svoji činnost také poslední oddíl jednoty – oddíl stolního tenisu, který se hrál v jednotě spíše rekreačně. Tím také umírá veškeré sportovní dění v obci. Tento stav trval až do roku 1967, kdy vznik žákovského fotbalového družstva tehdy probudil ze spánku celou obec.

Po několikaleté přestávce, kdy ustala veškerá tělovýchovná činnost v Domašíně, se shromáždí kolem dlouholetých členů Jana Šafránka a Josefa Slavíka, skupina nadšených mladých lidí s touhou znovu obnovit tradici tělovýchovné a sportovní činnosti v obci. Za cíl práce si skupina dává generální opravu sokolovny a zahájení pravidelného cvičení. Za podpory ostatních složek v obci se mohla celá akce, pro Domašín tak důležitá, začít uskutečňovat. Vedením celé generální opravy a materiálního zajištění se ujal Jan Šafránek. Mezi nezbytné úpravy patřila oprava parket, výměna elektrického vedení, nátěry oken, dveří a vymalování. Veškeré práce byly prováděny brigádně díky velkému pracovnímu elánu všech přítomných. Bylo odpracováno celkem 35 000 brigádnických hodin. Mimo uvedených prací byly splněny ještě tyto: nová fasáda, obložení sálu a stěn chodby, vymalování celé budovy a oprava oken a dveří. Generální oprava sokolovny byla dokončena a předána k užívání 20. června 1968.

Na ustavující schůzi jednoty konané 8. července 1968 se zvolil nový výbor jednoty. Přítomní členové byli jednomyslně schváleni do těchto funkcí. Předsedou se stal Jan Šafránek, jednatelem Jiří Kaprálek, pokladníkem Antonín Vopálka a náčelníkem Oldřich Michal.

Jednou z důležitých akcí znovuobnovené jednoty se stala v roce 1968 tělocvičná akademie v rámci oslav 50. výročí vzniku republiky. Na akademii měli tělocvičené vystoupení žáci, dorostenci, i muži. (T. J. Sokol Domašín, 1968-1980)

Na jaře roku 1969 vyšel v místních novinách článek s názvem „Sokol Domašín vstal z mrtvých“. Napsala ho Olga Černíková, která v článku uvádí „...*po pravé straně v ulici od silnice vás možná zaujme čerstvá fasáda pečlivě upravené budovy. Několik let se v této obci nedělo kolem tělovýchovné jednoty nic. Sokolovna chátrala, každý druhý domašínský kluk měl v kapse klíč od dveří. Ostatně, dalo se tam vlézt i oknem.*“ K tělovýchovné činnosti se v článku vyjadřuje i předseda Jan Šafránek: „*Ještě v roce 1967 měla naše tělovýchovná jednota 32 členů. Letos se zúčastnilo výroční členské schůze přes 250 lidí. A celý Domašín i s přilehlými osadami má asi 1250 obyvatel. Členů teď máme asi 130 z toho kolem devadesáti dětí. Je tedy vidět, že se o činnost Sokola zajímají i nečlenové. V obci to mělo velký ohlas, protože za dvacet let se vlastně u nás nic neudělalo. A teď národní výbor i JZD jsou ochotni nám dál pomáhat. Dnes je u nás o tělovýchovu a sport zájem, musíme toho využít. Uspořádali jsme sokolský ples. Máme ale i další plány. Zlepšíme fotbalové hřiště, rozšíříme sokolovnu a vybavíme jí lepším příslušenstvím. Když bude lepší sportovní zařízení, zájem o sport a cvičení ještě poroste.*“ (T. J. Sokol Domašín, 1968-1980)

Roku 1969 se také projednávala plánovaná přístavba sokolovny. Výbor chtěl odkoupit domek v těsné blízkosti tělocvičny. V místních novinách se psalo: „*V sobotu 18. prosince v 19 hodin večer se konalo v Domašíně slavnostní otevření nové sokolovny. Překrásně upravený sál i celý prostor sokolovny uvítal příchozí. Taneční zábavě, zpestřené řadou soutěží, předcházel slavnostní ceremoniál k otevření a poděkování těm, kteří se nemalou měrou zasloužili o to, aby se už v příštím roce mohlo v Domašíně cvičit. A nechybělo ani předání čestného uznání TJ Sokolu Domašín a jeho předsedovi Janu Šafránkovi, které předal předseda OV ČTO Benešov Bohumil Suchopar. Věříme, že Domašínští v podobné iniciativě vydrží i v příštích letech a k tomu jim přejeme hodně úspěchů.*“ (T. J. Sokol Domašín, 1968-1980)

Ve volebním roce 1988 došlo k zásadním změnám ve výboru jednoty. František Slavík, který od roku 1983 byl místopředsedou se stává hlavním zástupcem Sokola v Domašíně. Místopředsedou se tak stal Jan Šafránek, náčelníkem Bohuslav Kaňka a náčelnicí Jana Blahošová, která se o rok později přestěhovala a své místo tak přenechala své sestře Jaroslavě Blahošové. (T. J. Sokol Domašín, 1981-1987)

Dne 7. ledna 1989 se uskutečnila v Praze ustavující schůze a jednota se tak stala jednou ze základajících jednot znovuobnovené České obce sokolské. Dalším mezníkem pro jednotu je datum 9.11.2002. Sokol Domašín se stává součástí obnovené Sokolské župy Blanické se sídlem ve Voticích. (T. J. Sokol Domašín, 1987-1999)

6.3.1 Divadelní spolek

Při vzniku jednoty vznikaly, jak již víme, oddíly základní a rekreační tělesné výchovy (ZRTV). Bylo zároveň odsouhlaseno, že by se při jednotě měl zřídit i dramatický odbor, který by vedl Ludvík Vavřík. První divadelní kus se jmenoval „Rozvedený pán“ a diváci ho viděli 13. května 1923 v sále Na Radnici. Do konce roku předvedli herci další dvě divadelní představení. Jedna z populárních inscenací byla sehraána v roce 1925 a nesla název „Baťoch“. Jednalo se o veselohru o 3 jednáních od Karla Horkého. Mezi další divadelní hry patřily např. „Když služebnictvo stávkuje“; „Princezna Zlatohvězdká“; „Pohádka o princezně Pampelišce“; „Ať žije republika“; „Kouzelný prsten“. Činnost divadelního spolku, pořádání tanečních zábav a vybírání členských příspěvků byla hlavním finančním zdrojem pro nákup nezbytného vybavení a ke splácení dluhů. (T. J. Sokol Domašín, 1922-1929)

6.3.2 Lední hokej

V letech 1940–1945 existoval při tělocvičné jednotě oddíl ledního hokeje. Hokejisté měli k dispozici pouze přírodní led, a tak se mohlo hrát pouze v zimním období. Využíval se především tzv. Žižkův rybník.

V lednu 1940 přišlo první utkání proti HCV Vlašim. Těsné vítězství 2:1 nad silným soupeřem ještě více podnítilo elán a rozšířilo hokejové styky s okolím. V sezóně 1941-1942 přišla další utkání s HCV, AFK a Podskalím. Lidé v Domašíně v tuto dobu začínají hokeji fandit, podporovat ho a navštěvovat hokejová utkání. Problémy s výstrojí se také vyřešily, jelikož si družstvo za ušetřené peníze mohlo zakoupit kompletní vybavení.

V sezóně 1942-43 měl domašínský hokej ne jeden úspěch. Družstvo vítězí stále nad vlašimskými celky HC 2, APK a Podskalí, a tak se nebylo čemu divit, když se družstvo rozhodlo vyzvat STOP Benešov. Zápas se odehrál v lednu 1943, kde domácí zvítězili 8:2. Vrcholem následující sezóny 1943-1944 se stal turnaj v Benešově. Celkově zde hrálo 14 mužstev. Sokol Domašín svými výsledky všechny přítomné velice mile překvapil, když postoupil do finále. Tým nejprve porazil výběr vlašimských mužstev 2:1, Bystřici 4:0 a Senohraby 5:2. Ve finále se mužstvo potkalo se STOP Benešov, kterému těsně podlehl 1:2. Nejvíce úspěšná etapa domašínského hokeje však nastala až v letech 1944-1945. Hráči postupně zdolali všechny vlašimské celky, Bystřici, Ledec, Votice, Kácov a Dolní Kralovice. Velký turnaj sezóny se tentokrát konal v Bystřici. Sokol Domašín měl velmi dobrý začátek turnaje. V prvním utkání porazil favorita STOP Benešov 1:0. Po vítězství nad SK Střeziměř 3:2 se zdálo, že se Domašín dostane na první místo. V posledním utkání, se Sokolem Kosova Hora, se bohužel deset minut před koncem zranil brankář a stav 4:0 se začal obracet k horšímu. Za zraněného brankáře nastoupil do brány hráč a přes veškerou jeho snahu se vedení nepodařilo udržet a porážka 4:5 od nejslabšího celku odsunula mužstvo na 3. místo v turnaji.

Konec války přinesl i konec hokejového oddílu. Výjimečný kolektiv, který se jen tak něčeho nebál, svou hrou umožnil sobě i několika stovkám diváků alespoň na chvíli zapomenout na hrůzy doby, ve které žili.

6.3.3 Kopaná

Domašínské hřiště bylo slavnostně otevřeno roku 1942 a soupeřem se nemohl stát nikdo jiný než nejlepší mužstvo v okrese benešovský SK. I když zápas skončil porážkou 0:1 naše fotbalové družstvo dostalo ještě větší chuť se zlepšovat a příště tak vyhrát.

Nejllepších výsledků mužstvo dosahovalo v sezóně 1944-1945, kdy bojovalo o příčky nejvyšší. Naděje na samotné vítězství však pohasly, když museli klíčoví hráči odejít na vojnu. Bohužel se mužstvo nepodařilo doplnit a následně se rozpadlo. Tím skončila nejúspěšnější etapa domašínské kopané. Několikrát se objevila snaha navázat na fotbalové tradice, bohužel marně. Když už se zdálo, že by se fotbal mohl v obci obnovit, naděje rychle pohasly.

Tento stav trval až do roku 1967. Vznik žákovského mužstva kopané tehdy probudil ze spánku celou obec. V tu dobu vzniká i mužstvo dospělých, které si nejlépe vedlo v sezóně 1968-1969. Ale opakovala se situace z roku 1945 a odchodem mnohých členů na vojnu se mužstvo v roce 1971 rozpadá. (Z historie T. J. Sokol Domašín, 2020)

Několik členů mužstva vzpomínalo na úplné začátky žákovské kopané v obci.

„S ohledem na to, jak malá jsme obec, to považuji za úspěch tím větší, neboť většinu mužstva tvořili kluci z Domašína. To ovšem není to nejcennější, co mi působení v mužstvu přineslo. Získal jsem zde spoustu kamarádů, poznal, jakou sílu má dobrá parta, naučil se vyhrávat i přijímat porážky. Další věc, s kterou jsem se nikdy neseťkal, byl elán a nadšení, s jakým jsme trénovali a hráli.“ (Zdeněk Slavík) (T. J. Sokol Domašín, 1979, s. 77)

„Na tréninky jsem chodil velice rád, trénoval a hrál s velkou chutí. Trenér mě naučil milovat fotbal a v přípravě byl mým vzorem. Jako mužstvo jsme byli výborná parta. Svou aktivitou jsme opět po letech rozhybali tělovýchovné dění v obci.“ (Miroslav Čáp) (T. J. Sokol Domašín, 1979, s. 78)

„Činnost v Sokole Domašín mi dala první velké základy po všech stránkách k postupu do vyšších soutěží. Ani ve snu by mne nenapadlo, že díky těmto začátkům mohu v dnešní době trénovat a hrát v I. lize za mužstvo BOHEMIANS.“ (Josef Bartoš) (T. J. Sokol Domašín, 1979, s. 78)

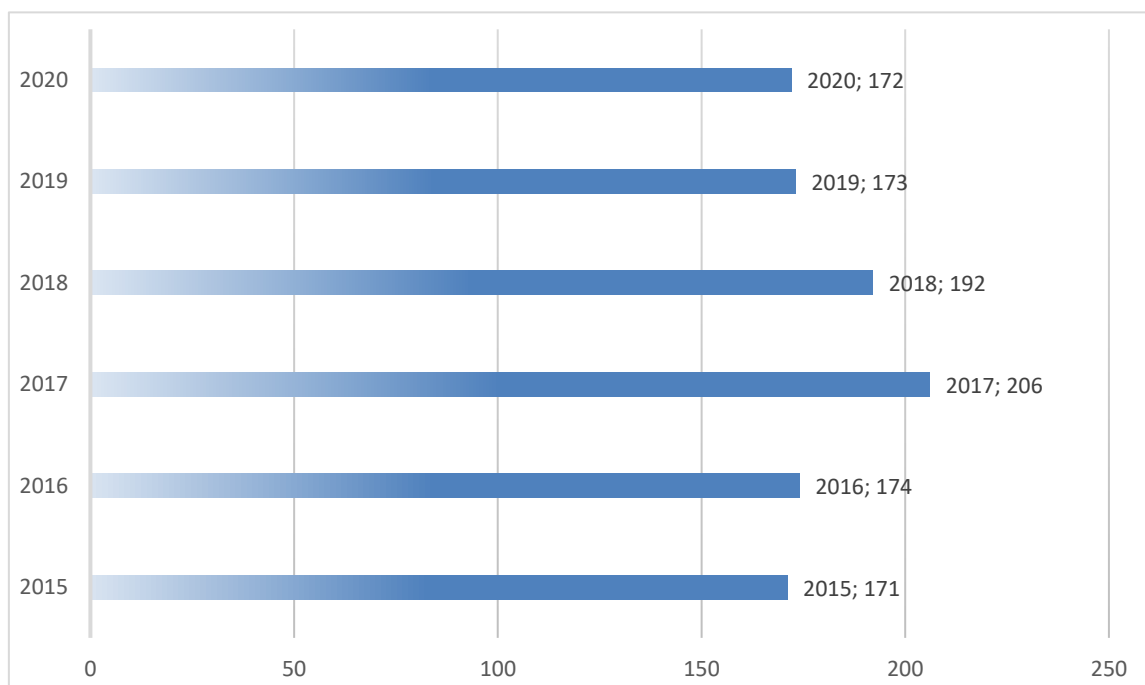
6.4 Současná situace v Sokole Domašín

Sokol Domašín letos oslaví 98 let od svého založení. Jedná se o jeden z nejdéle fungujících spolků v Domašíně a jeho blízkého okolí. Vlastní činnost jednoty je v současné době realizována především v oddílu sokolské všestrannosti. Spadá pod něj oddíl ledního hokeje, turistiky, cyklistiky, florbalu a nohejbalu. Aktuálně k 1. 1. 2020 je přihlášených 172 členů.

Aktuální výbor jednoty Sokola Domašín je následující: Ondřej Jindra – starosta; Zdeněk Toula – místopředseda; Helena Křížová – jednatel; Hana Mejzlíková – hospodář; Jan Bursík – náčelník; Jaroslava Smetanová – náčelnice. V revizní komisi jsou Hana Limberková, Pavel Ris a Tomáš Matějovský. Ostatními členy výboru jsou František Slavík, Ladislav Černý, Miroslav Kadlec, Bohuslav Kaňka a Veronika Jindrová.

V sokolské organizaci působí většinou všechny generace jedné rodiny. Není tomu jinak ani v domašínské jednotě, kde dochází k přirozenému přenášení zkušeností a dovedností z jedné generace na druhou. V tomto společenství lidí jsou mladší generace přirozenou cestou vychovávány ke kolektivismu, pomoci, solidaritě a k vytrvalosti.

Graf č.1. Počty členů za posledních 6 let zobrazené v grafu.

Zdroj: autor.

6.4.1 Všestrannost

Oddíl ZRTV je nynějším oddílem sokolské všestrannosti. Program sportovní všestrannosti je vhodný pro zájemce všech generací, kteří neusilují o maximální sportovní výkon, ale cvičí pro kondici, zdraví a radost z pohybu. Základem je sokolská všestrannost, která rozvíjí pohybové dovednosti – rychlost, sílu, obratnost, koordinaci pohybů a vytrvalost, učí vítězit i prohrávat, nevzdávat se při neúspěchu a nebát se.

V domašínské jednotě nyní chodí pravidelně cvičit předškolní děti, mladší a starší žactvo, dorostenky, ženy a muži. Cvičením všestrannosti je sokolovna využívána po celou dobu činnosti téměř po všechny dny v týdnu. Sokolovna je vybavena celou řadou náradí, která se pravidelně využívají. Jedná se například o toto náradí: kruhy, bradla, hrazda, švédská bedna, kůň, velký stůl, žíněnky, lavičky a žebřiny. Činnost oddílu závisí vždy na kvalitě a také trpělivosti cvičitelů. Zajistit cvičitele pro všechny věkové kategorie nebylo vždy jednoduché, přeci jen většina cvičitelů jsou dobrovolníci, kteří i přes vysoké nároky dělají svoji práci bez nároku na honorář. Nyní je v jednotě 8 vyškolených cvičitelů, kteří mají kvalifikaci cvičitel III. třídy. Cvičitel všestrannosti musí zvládnout většinu sportů či pohybových aktivit. (T. J. Sokol Domašín, 2007-2020)

Česká obec sokolská píše o tom, že cvičitelé berou působení v Sokole, jako svou životní volbu. *„Na kvalifikaci cvičitelů jsme přísní, neboť věříme, že jen zdravé cvičení, je prospěšné. Proto se všichni naši cvičitelé, ať se specializují v tom či onom směru, musí pravidelně vzdělávat a doškolovat. A věřte, dělají to rádi.“* (Sportovní všestrannost – domyslet a přepsat, 2015)

6.4.2 Cyklistika

Činnost cyklistického oddílu byla oficiálně zahájena před několika lety a oddíl se stal se součástí sokolské všestrannosti. Členové jednoty především v letních měsících vyjíždějí po blízkém okolí nebo až na stokilometrové trasy. Mezi nejdelší trasy lze zařadit cyklovýlet v roce 2013, kdy ujeli 195 km po Třeboňsku. Další trasa byla naplánovaná po jižní Moravě, kam se vydalo 8 cyklistů. Někteří v roce 2014 vyrazili i do Francie. Cyklistický oddíl má za poslání zvýšit popularitu samotné organizace a rozšířit zájem o tento sport. Pro tento rok čítá oddílová základna více než 15 aktivních členů, kteří jezdí především pro radost z pohybu. Při cyklovýletech můžeme domašínské cyklisty rozpoznat dle jednotných dresů.

6.4.3 Turistika

Turistika má v historii jednoty své nezastupitelné místo. Již v roce 1972 se vydalo 25 členů z řad žactva i dospělých na tzv. „Turistickou vycházku na Kalamajku“. Můžeme tedy hovořit o tom, že již v tomto roce vznikla tradice, která trvá dodnes. Každý rok se již tradičně pořádají dva pochody, a to jarní nebo zimní přírodou. Jsou pořádané jednotou z pověření župy Blanické. Nyní se pochodů účastní až 130 členů z jednoty i celé župy. Délka pochodů bývá cca 5 km.

Oddíl turistiky se také každoročně vydává na výstup na Blaník, pořádaný Župou Blanickou u příležitosti státního svátku vzniku republiky 28. října.

6.4.4 Nohejbal

Nohejbal se začal v jednotě hrát již před několika lety. V současné době chodí hrát nohejbal starší i mladší muži. Společně pořádají každoročně „Vánoční nohejbalový turnaj“ v sokolovně a v minulém roce se konal I. ročník nohejbalového turnaje trojic na novém víceúčelovém hřišti v Domašíně.

V roce 2010 se nohejbalové družstvo účastnilo turnaje v Petroupimi, kde starší muži vybojovali druhé místo a v roce 2013 dokonce místo první. Další turnaje se konaly v Bílkovicích a dalších okolních obcích. Za největší úspěch můžeme pokládat účast na turnaji v německém Mnichově v roce 2015, kde naši nohejbalisté zvítězili. V roce 2019 mladší muži vyhráli Počernický turnaj v Praze.

6.4.5 Florbal

Florbal se hrál v jednotě také pouze rekreačně. Pár mladých kluků vidělo v tomto sportu příležitost, jak strávit volný čas nějak užitečně. Postupně se zúčastňovali župních turnajů ve Vlašimi. V roce 2010 získal oddíl páté místo, druhé místo v roce 2011 na Haluz cup Vlašim. Menší zápasy mezi sebou pořádali také hráči v jednotě např. Vánoční turnaje. Několik let za sebou se oddíl zúčastňoval Velikonočních florbalových turnajů v Dačicích. Ve Vánočním turnaji v Nové Cerekvi skončil na jedenáctém místě. V roce 2013 se hráči zúčastnili také florbalového turnaje v Sedlčanech. V současné době se florbal pozastavil, protože někteří hráči odešli do škol a zaměstnání.

6.4.6 Lední hokej

AHL – Amatérská hokejová liga ve Vlašimi se začala hrát v sezoně 2013-2014. V tu dobu se obnovila i činnost oddílu ledního hokeje T. J. Sokol Domašín. Družstvo se do soutěže přihlásilo, a po celou dobu dosahuje vynikajících výsledků. Na začátku hrálo celkově 10 týmů a nyní se počet zvýšil na 14 mužstev, které jsou rozděleny do dvou lig. První ročník soutěže vyhrál tým SK Vlašim a Domašín skončil na místě druhém.

První utkání finálové série ve druhém ročníku 2014-2015 ovládli s přehledem hokejisté z Domašína v poměru 5:2. Druhý zápas bohužel mužstvo prohrálo 4:1 a na řadu tak přišly ve finále samostatné nájezdy. Ty ovládli, především díky kreativitě nejlepšího střelce základní části Martina Seidla, hokejisté z Domašína a stali se tak mistry AHL Vlašim pro sezónu 2014-2015.

V dalších ročnících se družstvo umísťovalo v horních příčkách tabulky a několikrát i celou soutěž vyhrálo. V roce 2016-2017 vítězství vybojoval tým SERVUS, který se stal na novém stadionu šampionem vůbec poprvé, když ve finále porazil vítěze základní části Sokol Domašín po výsledcích 5:3 a 7:1. V sezoně 2018-2019 titul získal po rovněž vyrovnané bitvě Sokol Domašín, který porazil SERVUS 6:6 a 6:4. (T. J. Sokol Domašín, 2007-2020)

6.5 Kulturní a společenský život

Společenský život v Domašíně závisí především na činnosti místních dobrovolných sdružení. Mezi místní spolky patří Sbor dobrovolných hasičů, Rytíři sv. Jakuba, Český svaz včelařů, Myslivecké sdružení Hory Domašín a T. J. Sokol Domašín.

Obsahem činnosti tělocvičné jednoty jsou bohaté společenské a kulturní činnosti pro členy a příznivce Sokola v celém věkovém spektru. Spoustu akcí jednota sama pořádá, nebo členům zprostředkovává akce pořádané župou Blanickou či Českou obcí sokolskou. Tyto události přispívají k širokému a bohatému programu v rámci volnočasových aktivit pro děti i dospělé. Dá se tedy říci, že jednota je velmi aktivní a zapojuje obyvatelstvo do dění v obci. Přesněji řečeno, má zásadní vliv na život v obci. Vzhledem k tomu, že se jedná o malou obec je členem přibližně každý třetí místní občan.

Bakalářské práce se zmiňuje o pořádání společenských akcí v obci, a tak nelze opomenout příkladnou spolupráci mezi sokolskou jednotou a ostatními dobrovolnými spolky, především se Sbohem dobrovolných hasičů Domašín. Spolupráce vrhá světlo i na chápání obce mezi obyvateli vzdálenějších obcí a měst. Kulturní a společenské akce se snaží zábavnou formou zapojit děti, mládež ale i dospělé členy do různých sportovních a volnočasových aktivit v Domašíně. Dá se říci, že nejen tělocvičná jednota, ale i ostatní spolky, tak vychovávají další generaci následovníků v činnosti spolků.

Mezi tři nejdůležitější akce, které mají dlouholetou tradici, lze zařadit sokolské plesy, víkendové pobyty se Sokolem a účast jednoty na Všesokolských sletech.

6.5.1 Sokolské plesy

V lednu roku 1923 se usnesl výbor Sokola pořádat sokolské plesy. První sokolský ples se uskutečnil 27. ledna 1923 v sále Na Radnici. Když byla činnost Sokola přerušena, pozastavilo se i pořádání sokolských plesů.

Výbor jednoty se ale roku 1968 usnesl na tom, aby byla tradice sokolských plesů obnovena. Ples, který se konal 1. února 1969 byl pojmenován jako „1. Sokolský ples“. Plesy se konají vždy ze začátku roku a jsou pořádány jak pro členy Sokola, tak pro širokou veřejnost.

Letos 25. ledna 2020 se konal již „52. Sokolský ples“. I když už se plesů nezúčastňuje tolik lidí, jako dříve, jednota se snaží tradici sokolských plesů udržet a zachovat. (T. J. Sokol Domašín, 2007-2020)

6.5.2 Víkendové pobyty se sokolem

První myšlenka o pořádání sokolských pobytů pochází z roku 1995, kdy Jaroslava Smetanová, Helena Křížová a Zdena Kňavová uspořádaly „Letní tábor na soutoku Blanice a Sázavy“. Zúčastnilo se ho 13 dětí a 3 dospělí. (T. J. Sokol Domašín, 1987-1999)

Když jsem se zeptala Jaroslavy Smetanové, co jí přimělo k tomu uspořádat pobyty se Sokolem, zavzpomínala na své začátky v Sokole. *„Když jsem chodila cvičit jako malá, tak jsme byli se svojí cvičitelkou Jarkou Prokopovou také na takovém výletě. Jelo nás málo, ale měli jsme hezké zážitky, na které jsme všichni rádi vzpomínali. Když jsem se po letech stala cvičitelkou já, chtěla jsem tyto výlety dopřát i svým dětem a ostatním, kteří chodili do sokola cvičit.“*

Od té doby se jezdí vždy na konci školního roku na víkend do nějakého rekreačního střediska nedaleko Domašína. Jednota vyrazila například do rekreačního střediska Zbraslavice, Střechov, Smršťov, Jizbice, Vrábov aj. Počet zúčastněných se každým rokem zvyšuje, v posledních letech jezdí přes 30 dětí ve věku od 6 do 15 let spolu s několika vedoucími. Každý pobyt má tematické zaměření. Cvičitelé tak nabízí dětem aktivní pobyty plné sportovního vyžití v krásné přírodě.

6.5.3 Všesokolské slety

Historie jednoty je neoddělitelně spojena i s všesokolskými slety. Jejich předzvěstí byla první veřejná cvičení, která pořádala první sokolská tělocvičná jednota – Sokol Pražský – již krátce po svém založení. I. Všesokolský slet se konal v roce 1882 na Střeleckém ostrově v Praze.

První slet, kterého se Domašínská jednota zúčastnila, se konal roku 1926. K VIII. Všesokolskému sletu do Prahy se přihlásilo 27 mužů, 14 žen a 3 dorostenci, celkem 44 účastníků. Slet se konal poprvé na Strahově, kam přijelo 143 863 cvičenců a 800 000 diváků.

Poté se konaly ještě tři Slety, a to v letech 1932, 1938 a 1948, kterých se jednota nejspíše nezúčastnila. Nejsou o tom zachovány žádné zprávy.

Organizace Sokol byla začleněna do systému sjednocené tělovýchovy a samostatně přestala na několik let fungovat. Všesokolské slety byly následně nahrazeny celostátními spartakiádami konanými v intervalu pěti let.

IV. československé spartakiády v roce 1975 se z Domašína zúčastnilo 12 mužů, jmenovitě: Brázda J., Lejček J., Slavík Z., Umrdlý J., Šafránek Z., Nenáhlo J., Nerad P., Prokop L., Kroupa K., Kolman M., Kadlec M. a Martínek M. Skladbu mužů nacvičil J. Lejček. Spolu s muži cvičilo na Strahovském stadionu 8 párů rodičů a dětí z Domašína, které secvičila tehdejší ředitelka mateřské školy Marie Tůmová.

V letech 1980 a 1985 proběhly další dvě československé spartakiády. Z domašínské jednoty se obou zúčastnili muži a v roce 1985 se přidali opět rodiče a děti.

VII. československá spartakiáda v roce 1990 byla zásadně ovlivněna sametovou revolucí. Celá spartakiáda byla silně omezená. Skladby v Domašíně nacvičovali muži, ženy a rodiče a děti. Do Prahy na stadion Evžena Rošického se dostali ale jen rodiče a děti, neboť některé kategorie byly celkově vypuštěny.

Následoval již XII. Všesokolský slet v roce 1994, který se konal přesně po 46 letech. Skladby nacvičovali muži a rodiče s dětmi, kteří vystoupili spolu s 23 000 cvičenci na Strahově. Slet byl důkazem toho, že Sokol přes dlouhou pauzu stále žije. V roce 1995 se muži zúčastnili plzeňských tělocvičných slavností k 50. výročí ukončení II. světové války.

Na XIII. Všesokolský slet roku 2000 nacvičovali hromadné skladby muži, rodiče s dětmi a účastnili se závěrečného vystoupení na stadionu E. Rošického. Muži se opět rok po sletu zúčastnili plzeňských tělocvičných slavností tentokrát k 55. výročí konce II. světové války.

K XIV. Všesokolského sletu v roce 2006 se do Prahy přihlásili skladby: Korálky – rodiče a děti, Rozkvetlá louka – mladší žákyně, Výlet s aerobikem – ženy a muži, Chlapáci II. – muži. V roce 2008 jely mladší žákyně na Sokolský slet pod Ještědem se skladbou „Bossa Nova“.

Poslední dva všesokolské slety měly pro Domašínskou jednotu velký význam. V roce 2012 se přihlásilo ke cvičení 90 členů a v roce 2018 dokonce 105 cvičenců. Více jak polovina členské základny vyjela do Prahy na fotbalový stadion Slavie v Edenu vystupovat v těchto kategoriích: rodiče a děti, předškolní děti, mladší žákyně, starší žákyně a dorost, ženy a muži.

V roce, kdy se koná slet, se vystupuje také na různých regionálních a župních sletech, např. v Českých Budějovicích, Voticích, Poděbradech, Brandýse nad Labem a Písku. Je vidět, že o cvičení na všesokolských sletech je větší zájem než kdysi. (T. J. Sokol Domašín, 2007-2020)

6.5.4 Ostatní akce

Jednota pořádala několik let po založení taneční zábavy, jejichž výdělek se stal jedním z hlavních příjmů pro jednotu. Slavil se i Mezinárodní den žen, kdy se v sále Na Radnici či později v sokolovně konala malá oslava. Několik let se členové Domašínského sokola zúčastňovali i prvomájových průvodů ve Vlašimi. Svou účastí tak dokazovali, že Sokol v Domašíně myslí svou práci upřímně a zodpovědně. Konaly se také sportovní dny a veřejná tělocvičná vystoupení v prostoru „Lipek“ na náměstí.

Mezi tehdejší hlavní akce patřily Šibřinky, které se několik let za sebou konaly v sále na Radnici. Šibřinky byly a někde pořád jsou sokolské maškarní plesy. Fügnerovým přáním bylo, aby se členové sokola scházeli i mimo cvičení a blíž se tak poznali. Pro maškarní ples, na radu Miroslava Tyrše, zvolil název slovo šibřinky, které znamená „šprým, žert, taškařice“. (T. J. Sokol Domašín, 1922-1929)

Pořádané akce

V současné době se několik historických akcí znovu obnovilo. Například taneční zábavy se od roku 2012 opět konají. Nazývají se „Hudební večery“ a k poslechu hrají dvě až tři kapely. První hudební večer se uspořádal k výročí 90. let založení jednoty. Taneční zábavy jsou jednou z nejnavštěvovanější akcí v Domašíně, účastní se jich průměrně okolo 250 obyvatel místních i z širokého okolí.

Od roku 1995 se pořádají Mikulášské besídky pro děti z Domašína a blízkého okolí. Během prvních let se účastnilo cca. 15 dětí, nyní jich bývá zapsaných přes 50. Členové jednoty se mohou každý rok setkat i při Valné hromadě, kde mohou mimo jiné shlédnout hromadná tělocvičná vystoupení všech věkových kategorií, které v sokolovně během roku cvičí a užít si na závěr volnou zábavu za přítomnosti živé hudby.

Akce, kterých se jednota účastní

Téměř ve všem, co se v Sokole dělá je nejvíce užitečná opakovaná a pravidelná činnost. A právě proto se jednota přihlásila do projektu „Sokolská kapka krve“. Již třetím rokem pravidelně několik členů chodí darovat krev a tím pomáhá zachraňovat lidské životy. Mezi další projekty České obce sokolské, do kterých se jednota zapojuje patří Noc sokoloven,

Move Week, Sokol spolu v pohybu, Památný den sokolstva a Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky.

Jednota se účastní i závodů všestrannosti předškolních dětí, které se konají tradičně každý rok ve Voticích. Několikrát i tyto závody vyhrála. Župa Blanická také pořádá ve votické sokolovně, vždy ze začátku roku, doškolení, které cvičitelům umožňuje pokračování v činnosti. Jednoty, které spadají pod Župu Blanickou mohou předvést svůj um na Župní akademii ve Votické sokolovně. Cvičí zde všechny věkové generace, od nejmladších dětí po seniorky, téměř ze všech jednot spadajících pod Župu Blanickou. Krojovaná složka z domašínské jednoty se také účastní pietních aktů v Domašíně a Vlašimi a také při některých významných akcích pořádaných župou.

Spolupráce s ostatními spolky

Již šestým rokem se jednota podílí na přípravě dětského dne, který spolupřřádá se Sborem dobrovolných hasičů Domašín na velkém hřišti u „statku“. Sokolové připravují pro děti celou řadu sportovních aktivit, her a soutěží. Rytíři sv. Jakuba každoročně pořádají vánoční jarmark v Domašíně, kde uvítají pomoc i ostatních spolků v obci.

V sobotu 27. října 2018 se v Domašíně na náměstí odehrál Sraz domašínských rodáků a oslavy 100 let založení republiky. Na organizaci se podílely všechny spolky, které v Domašíně působí. Akce začínala v sokolovně, kde si mohli návštěvníci prohlédnout výstavu fotek a dalších materiálů z historie i současnosti T.J. Sokol Domašín. Od 15:00 hodin zde proběhla přednáška PhDr. Ivany Preisslerové na téma „Domašín za 2. světové války a další zajímavosti“. Na místo dorazilo několik stovek lidí, kteří navštívili připravené výstavy i ostatních spolků. Při této příležitosti byla slavnostně vysazena sokolská lípa na náměstí. Lampiónovým průvodem se všichni přítomní přesunuli k památníku padlých, kdy uctili sokolové a hasiči jejich památku. Při této celodenní akci se ukázala příkladná spolupráce spolků v Domašíně. (T. J. Sokol Domašín, 2007-2020)

7 Výzkumné šetření

Výzkumná část je pokračování části teoretické formou výzkumného šetření. Tato část práce se zaměřuje především na dlouholeté členy Sokola Domašín a jejich vzpomínky spojené s činností jednoty v obci.

Šetření bylo provedeno kvalitativním výzkumem metodou polostrukturovaných rozhovorů. Kritériem byl co nejvěrnější popis zkoumané tematiky a získání informací od malého vzorku respondentů v delším časovém úseku. Ve výzkumném šetření odpovídají respondenti na otázky, týkající se především dlouhodobé činnosti Sokola v Domašíně.

S otázkami se pojí prožitky a zážitky, které respondenti mají spojené s činností jednoty. Dalo se předpokládat, že při předem připraveném seznamu otázek vyplyne i určitá emoční zainteresovanost dotazovaných. Rozhovor je určitou interpretací pocitů, událostí a získaných zkušeností. Ve všech rozhovorech lze vyzorovat osobní zaujetí, týkající se organizace Sokol v obci.

Po přečtení prepisů rozhovorů jsem našla shodné znaky u všech respondentů. Pro vyhodnocení rozhovorů byly stanoveny dva cíle.

7.1 Cíl výzkumného šetření

Prvotní výzkumný cíl je zobrazení vlivu sportovních, společenských a kulturních akcí na obyvatele Domašína. Nově vzniklá, osobní rovina, která z rozhovorů vyplynula, je zajímavým přínosem výzkumného šetření. Proto vedlejším cílem je ohlédnutí za sokolským životem dotazovaných a následné shrnutí a uchování vzpomínek pamětníků pro další generace sokolů v obci.

7.2 Kvalitativní výzkum

„Kvalitativní výzkum zkoumá jevy do hloubky, výzkumník se snaží porozumět všem možným souvislostem. Kvalitativní výzkum je tedy založen na intenzivním sběru co největšího množství dat, ve kterých následně výzkumník hledá vzájemné vztahy a souvislosti (indukce).“
(Linderová, Scholz a Munduch 2016, str. 58)

Z uvedené definice plynou charakteristické rysy kvalitativního výzkumu:

– *„výzkumník získává velké množství informací o relativně malém počtu jedinců,*

- *dochází k silné redukci počtu sledovaných jedinců,*
- *generalizace na celou populaci je velmi obtížná, v některých případech nemožná.*“
(Linderová, Scholz a Munduch 2016, str. 58)

7.3 Rozhovor

Rozhovor bývá jednou z nejpoužívanějších metod při kvalitativním výzkumu. Hlubkový rozhovor můžeme definovat jako „*nestandardizované dotazování jednoho účastníka výzkumu zpravidla jedním badatelem pomocí několika otevřených otázek*“. (Švaříček a Šed'ová 2016, str. 159) Při rozhovoru zachycujeme výpovědi a slova respondentů v jejich přirozené podobě. Mezi dva základní typy patří polostrukturovaný a nestrukturovaný rozhovor.

V bakalářské práci byl použit polostrukturovaný rozhovor, který vychází z předem připraveného seznamu otázek. Tento typ rozhovoru se používá především u případových studií, které jsou zakotvené v teorii.

7.4 Charakteristika výzkumného souboru

Výzkumný vzorek tvoří čtyři zástupci Tělocvičné jednoty Sokol Domašín: Stanislav (68 let), Jaroslava (50 let), Ondřej (31 let) a Helena (57 let). Všichni mají povědomí o dlouhodobé činnosti Tělocvičné jednoty Sokola Domašín, neboť jsou členy Sokola od raného dětství. Rozhovory proběhly na začátku roku 2020 v domácnosti dotazovaných, což bylo příjemné pro obě strany. Respondenti byli před začátkem rozhovoru upozorněni na to, že bude rozhovor nahráván a použit pouze pro účely této práce.

7.5 Výzkumná otázka

Výzkum je zaměřen na zobrazení vlivu sportovních, společenských a kulturních akcí na obyvatele Domašína. Výzkumná otázka proto zněla: „**Jaká je nabídka volnočasových aktivit v obci Domašín dříve a dnes?**“.

Otázky, které byly použité v rozhovorech:

1. Jak vypadaly vaše začátky v Sokole Domašín?
2. Jak obohatil Sokol Domašín váš dosavadní život?
3. Jaký vliv myslíte, že má Sokol Domašín pro obec?

4. Jaký je rozdíl mezi působením Sokola Domašín kdysi a teď?
5. Jakých společenských akcí se v Domašíně zúčastňujete a proč?

7.6 Analýza výzkumného šetření

Analýza byla provedena na základě podobností nalezených v zápisech rozhovorů. Pro jednodušší zobrazení výsledků doplňuji rozbor o citace respondentů získaných v průběhu rozhovorů. Analýza se tak ztotožňuje s podstatnými hlavními myšlenkami dotazovaných, které vedou k dosažení cílů výzkumného šetření.

1. Jak vypadaly vaše začátky v Sokole Domašín?

První otázka byla zaměřena na identifikaci respondentů, kteří se účastnili výzkumu. Cílem této otázky bylo zjištění doby trvání členství v jednotě a vzpomínky na začátky svého působení v Sokole. Všichni dotazovaní se shodli v tom, že do Sokola začali chodit opravdu v raném dětství na popud rodinného příslušníka či přátel. Doba trvání členství v Sokole byla u tří členů od 4 – 5let a u jednoho okolo 12 - 13let. V současné době jsou všichni až na jednoho aktivními členy jednoty.

Paní J.: „(...) už v 5 letech jsem cvičila na spartakiádě (...)“

Paní H.: „(...) myslím, že to bylo ve čtyřech, pěti letech.“

Pan O.: „Bylo mi tak okolo 5 let, když jsem začal chodit cvičit.“

Pan S.: „Myslím, že jsem začal cvičit tak v 7.-8. třídě.“

Druhotným cílem bylo zamyšlení se dotazovaných nad situací, která panovala v domašínském Sokole, když začínali cvičit a účastnit se sokolského života. Členové Sokola tak zavzpomínali na společenské akce, které jednota pořádala a kterých se jako děti nebo později, jako dorostenci, účastnili.

Paní J.: „Nejhlavnější akcí byla sokolská schůze, na které se vystupovalo, plesy a slety.“

Paní H.: „Mez akce, které si pamatuji patřily určitě šibřinky, sokolské plesy, maškarní plesy pro děti a sokol tu měl schůze, kde jsme cvičili.“

Pan O.: „Zúčastňoval jsem se výročních schůzí a plesů, kde jsem jako malý pomáhal v šatně, později u baru. Od mala jsem jezdil na ty vikendy, co sokol pořádá. Nyní jsem tam vlastně jeden z vedoucích.“

Pan S.: „V tu dobu se tu pořádaly šibřinky, kam se chodilo v maskách, plesy a výroční schůze. Chodil jsem také do prvomájových průvodů...“

2. Jak obohatil Sokol Domašín váš dosavadní život?

U této otázky mě zajímal především vliv Sokola a sportu na dosavadní život respondentů. Všichni dotazovaní, kteří jsou členy Sokola po celý život, hodnotí velmi kladně celkový přístup v Sokole. Všichni tak vyjádřili jistý vliv na život po fyzické i morální stránce. Vyzdvihují vliv Sokola v semknutosti svých členů a vzájemném přátelství. Lze konstatovat, že působení v Sokole obohacuje své členy téměř po všech stránkách osobnosti.

Paní J.: „Sokol se stal mou srdeční záležitostí. Určitě mě sokolský život mimo jiné obohatil i po fyzické stránce. Udržuji se celý život relativně v kondici.“

Paní H.: „Tím, že člověk sportuje, nutí ho to se hýbat a v Sokole to dělá pravidelně a rád. Vždy jsem se těšila za kamarády, naučila jsem se tam spoustu věcí.“

Pan O.: „Sokol mě obohatil v mnoha směrech. Po fyzické a morální stránce. Získal jsem spoustu přátel, chuť sportovat, chuť se dál rozvíjet a něčeho dosáhnout.“

Pan S.: „Měli jsme tam partu lidí, scházeli jsme se tam, cvičili, byla legrace.“

3. Jaký vliv myslíte, že má sokol Domašín pro obec?

Tato otázka je zásadní při zjišťování stanoveného cíle výzkumného šetření. Směřovala totiž ke zjištění, jak respondenti vnímají důležitost spolkové činnosti v obci Domašín. Tak trochu jsem vedla členy Sokola k zamyšlení. Pohrávali jsme si s myšlenkou, co by se stalo, kdyby v obci Domašín Sokol nebyl. Jak sami můžete posoudit, tak tělocvičná jednota má velký vliv pro obec Domašín.

Paní J.: „Myslím, že veliký. (...) bez Sokola v Domašíně by nebyl žádný společenský život. Díky sokolům drží lidé více při sobě, snaží si pomáhat.“

Paní H.: „Určitě veliký, protože se děti na cvičení vždy těší. Je to vlastně pro ně jediná dostupná volnočasová aktivita v Domašíně.“

Pan O.: „*Jako jedna z největších organizací s dlouholetou historií má jisto jistě velký vliv. Lidé tu drží při sobě, pomáhají si a rozvíjí tu obec jako takovou. Díky Sokolu se lidé schází na různých akcích, společně něco vytváří, budují. Rozvíjejí tak tu pravou sokolskou myšlenku.*“

Pan S.: „*Vliv je určitě veliký. V Sokole se schází spousta mladých lidí, dětí, a ty si vlastně zvykají na společnost a na kolektivní práci. Udržuje se taková sokolská soudržnost.*“

4. Jaký je rozdíl mezi působením sokola Domašín kdysi a teď?

Čtvrtá otázka jistým způsobem zjišťuje vztah k Sokolu jako k takovému. Je zde patrné i porovnání činnosti jednoty po roce 1969 a současné situace. Všichni vzpomínají na mládí v Sokole velmi pěkně. Fyzický pohyb byl pro ně důležitý stejně tak, jako společenské akce, které se tu dříve pořádaly.

Paní J.: „*Akorát se nacvičovalo na schůze tělocvičná vystoupení (...) Ze začátku chodilo cvičit okolo 10 předškolních dětí, nyní jich máme přes 20. Celá organizace se vyvíjí (...). Zájem o sport je tu větší (...).*“

Paní H.: „*Myslím, že v mých začátcích to nebylo tak rozšířené, jako je to teď. Myslím, že je v obci lepší vyžití, než bývalo. Když jsem cvičila já, tak nás chodilo asi míň než teď.*“

Pan O.: „*Dříve nebylo tolik možností, jako je teď. Sokol byl, co se týká cvičení, více omezený. Těch možností je mnohem více. Akcí je zde více méně asi stejně, akorát se některé obměnili.*“

Pan S.: „*Myslím, že teď je více dětských oddílů. Dřív se tu hrál pod Sokolem fotbal a hokej, ale teď je tu té činnosti o hodně víc. Ve srovnání s dobou, když jsem začínal cvičit, je tu hodně akcí, které Sokol pořádá. Celá obec teď díky sokolům a hasičům žije.*“

5. Jakých společenských akcí se v Domašíně zúčastňujete a proč?

V otázce je znázorněná jistá spokojenost respondentů se životem v obci, ve které žijí. Ve výpovědích je vyobrazena téměř celá nabídka společenských, kulturních a sportovních akcí, které jednota pořádá.

Paní J.: „*Jelikož jsem cvičitelkou, členem výboru a náčelnici, tak se snažím na všech akcích nějak podílet. Pořádáme především mikulášské besídky a víkendové pobyty pro děti. Jsme zapojeny do různých projektů České obce sokolské, kterými se snažíme zpestřit a obohatit*

cvičení. (...) proto si troufám říci, že většina společenského života v Domašíně závisí především na činnosti Sokola a hasičů.“

Paní H.: „Účastním se sokolských plesů, mikulášských besídek, jezdíme s dětmi na ty víkendy, minulý rok jsme spali v sokolovně, když byl projekt Noc sokoloven. Pomáháme hasičům při dětském dnu (...). Je tu vlastně každý rok Valná hromada (...). Zúčastnila jsem se spartakiády v roce 1990 a od roku 2000 všech.“

Pan O.: „Snažím se účastnit všech, nebo ke každé události nějakou měrou přispět. Snažíme se, aby děti neodcházely za zábavou do větších měst nebo aby netrávily svůj čas doma u počítače. Myslím, že nabízíme spoustu forem sportovních a společenských akcí, a musím říct, že zatím tyto akce většinu mládeže přitahují. Cvičil jsem také v roce 1994 na sletu s mámou a při posledních třech sletech jsem cvičil skladbu pro muže a ve smíšených skladbách pro muže a ženy.“

Pan S.: „Chodíme každoročně na sokolské schůze, abychom se podívali na ukázkou cvičení (...). Zúčastňujeme se plesů a různých sportovních a společenských akcí. Například když je mikulášská besídka, nohejbalové turnaje nebo nějaké veřejné vystoupení.“

7.7 Výsledky výzkumného šetření

Hlavním cílem výzkumné části bakalářské práce bylo zobrazení vlivu sportovních, společenských a kulturních akcí na obyvatele Domašína. Vedlejším cílem bylo ohlédnutí se za sokolským životem dotazovaných a následné shrnutí vzpomínek spojených s činností jednoty. Ke zjištění potřebných informací byla použita metoda polostrukturovaných rozhovorů.

Rozhovory s respondenty byly velmi zajímavé a emotivní, všichni se rozpovídali, byli uvolnění a vstřícní. Všichni čtyři dotazovaní jsou celý život členy organizace Sokol a mají tak povědomí o dlouhodobé činnosti jednoty Domašín. Dotazovaní rádi zavzpomínali na své začátky v Sokole a bylo zřejmé, že členství v jednotě považují za svou „srdeční záležitost“.

Výzkumné šetření tak shrnulo teoretickou část práce, která byla zaměřena mimo jiné na společenský a sportovní život v obci. Z rozhovorů vyplynulo, že především na sokolské jednotě, potažmo ostatních spolcích v Domašíně, závisí celé společenské vyžití v obci.

Všichni dotazovaní se shodli na tom, že pocítovali v začátcích jistý vliv ze strany rodičů, eventuálně přátel a známých. To, co dělali rodiče, ovlivnilo respondenty ve výběru jejich volnočasových aktivit. Všichni členové Sokola měli v blízkosti sebe někoho, kdo již členem hnutí byl. Vliv rodiny se podepsal na tom, že všichni respondenti jsou členy jednoty celý život.

Sokol nepovažuje ani jeden z respondentů jen za sportovní organizaci, ale také za výchovné hnutí, které bylo doplněním ke školní a rodinné výchově. Členství v Sokole ovlivňuje své příznivce i v soukromém životě. Tři z dotazovaných jsou stále aktivními členy jednoty a pozorují tak přínos v dobré kondici a v pravidelnosti cvičení. Velké pozitivum vidí v mimosportovním ovlivnění členů jednoty. Všichni respondenti zdůrazňují velký klad v přátelské a kolektivní výchově, v přístupu, který není orientovaný jen na výkon, ale podporu kamarádství a pomoci druhému.

Z výzkumného šetření je patrné, že Sokol má značný vliv na obec Domašín. Všichni dotazovaní se shodli na tom, že díky společenským a sportovním akcím v Domašíně, drží celá obec při sobě, podporuje se a pomáhá si. Těchto akcí se zúčastňuje čím dál více lidí, jak z Domašína, tak blízkého okolí. Jednota tak neovlivňuje jen obyvatele obce, ale také ostatní,

kteří shledávají obecní soudržnost, jako šíření pocitu lidské sounáležitosti. Sokolské ideály zkrátka v obci přecházejí z generace na generaci. Jsou tak ovlivněny všechny věkové kategorie.

Výzkumná otázka zněla: „Jaká je nabídka volnočasových aktivit v obci Domašín dříve a dnes?“. Výsledkem šetření je zjištění, kolik a jaké akce se v Domašíně pořádaly a které se pořádají nyní. Rozhovory poukazují na dětské akce, které obohacují dětem cvičení a lákají tak další děti ke členství v Sokole. Sportovní akce, které podporují zdravou přirozenou soutěživost a akce společenské, kde se členové mohou setkávat, podpořit jednotu v činnosti a utužovat přátelské vztahy získané během cvičení. Z rozhovorů se dalo vypožorovat, že přáním jednoty je, aby sokolství v obci dál pokračovalo a aby se myšlenky jeho zakladatelů ctily i v budoucnosti.

Závěr

Sokolská organizace před 158 lety položila základy českého sportu a přispívala k jeho samotnému rozvoji, když jej zpřístupnila lidem v malých městech a obcích. Sokol je nyní dostupný téměř po celém světě a nesmazatelně se vryl do dějin českého národa. „*Učme se rovnosti, této jediné záruce svobody pravé a trvalé, vždyť všichni jsme bratři a synové jedné matky, předražené vlasti české!*“ – Dr. Miroslav Tyrš (Dvořáková, 1989, str. 106)

Tělocvičná jednota Sokol Domašín – nositelka kulturního, společenského a sportovního života v obci. Při psaní této práce jsem celkově poznala minulost Sokola v Domašíně což mi umožnilo lépe pochopit jeho přítomnost. Naprostá většina sokolské činnosti v obci je vykonávána na bázi dobrovolnictví, bez nároku na honorář či hmotnou odměnu. Starosta, výbor jednoty a v neposlední řadě cvičitelé dělají tuto práci svobodně, ve prospěch druhých. Sokolská činnost je pro spoustu lidí „srdeční záležitostí“. V obci se ale můžeme setkat i se společnostmi lidí, kteří tento výjimečný jev, díky kterému je Sokol tak unikátní, nedokáží náležitě ocenit. To, co možná nikdo nevidí jsou stovky, možná i tisíce cvičitelských hodin vedených kvalifikovanými cvičiteli bez nároku na odměnu. Celkové působení Sokola v Domašíně má zásadní vliv na formování charakterových vlastností mládeže v obci. Sokol se stal díky jeho dostupnosti a ceně pro rodiče volbou číslo 1 při hledání volnočasové sportovní aktivity pro své děti.

Cílem práce bylo zobrazení pohledu na historii i současnou situaci Sokola v Domašíně a následné připomenutí jeho vlivu na společenský život v obci. V teoretické části jsem představila organizaci Sokol, jeho zakladatele a strukturu, následně jsem nastínila historii a současnou situaci spolku Sokol v Domašíně. Výzkumná část pak podtrhává teorii v oblasti volnočasových aktivit v obci a připomíná vliv jednoty na sportovní, společenský a kulturní život v Domašíně v průběhu času. Hlavní zjištění pramenící z výsledků šetření je, že nabídka volnočasových aktivit v obci Domašín je značně bohatá. Z výzkumu je patrné, že Tělocvičná jednota má zásadní vliv na značnou část obyvatel v Domašíně, ale i na obyvatele okolních vesnic či měst. Působení jednoty ovlivňuje členy téměř po všech stránkách jeho osobnosti. Nejvíce však po stránce tělesné, výchovné, mravní, sociální a emocionální.

V této obci si bude určitá část obyvatel vždycky uvědomovat, jaký potenciál tato organizace má a že sokolské zásady jsou pro společnost velmi důležité. Sokol je pro obyvatele

Domašina specifickou organizací, která uspokojuje potřeby lidí po stránce tělesné, kulturní, společenské, ale i lidské. Vždyť právě pomoc, přátelství, vzájemné a pevné vztahy, které v rámci Sokola vznikají, přetrvávají po celý život. V teoretické části jsme si připomněli úplně začátky organizace Sokol v Domašíně. Zjistili jsme, že nebylo vždy lehké udržovat sokolské myšlenky v povědomí lidí, obnovit celou jednotu a shromáždit vždy dostatečné množství financí na opravy či rekonstrukci sokolovny. Domašín je známý i pod jménem „Vrabčákov“, když totiž potřebuje nikdo pomoc a je v úzkých, obyvatelé Domašina jsou schopni se slétnout jako vrabčáci a každý svou troškou přispět do hnízda. To, že při rekonstrukci sokolovny v roce 1969 bylo odpracováno neuvěřitelných 35 000 brigádnických hodin, hovoří o tom, že členům Sokola nikdy nebyla lhostejná budoucnost domašínské jednoty.

Ve výzkumné části mi v první řadě došlo, že nejdůležitějším prvkem je motivace ze strany rodičů. Bylo patrné, že všichni dotazovaní začali do Sokola chodit na popud právě nějakého rodinného příslušníka. Rodiče jsou svým dětem nejlepším osobním příkladem. Právě v Domašíně se můžeme setkat s mnoha případy, kdy jsou členy tři i čtyři generace z jedné rodiny.

Celá práce je mimo jiné zaměřena na společenské, kulturní a sportovní akce, které jednota sama pořádá nebo zprostředkovává. Můžeme se dočíst, že těchto akcí je v Domašíně opravdu mnoho. Akce pořádá výbor jednoty a cvičitelé. Čím víc jsou aktivní, tím se členská základna zvyšuje. Vyzdvihla bych tu například účast na posledním XVI. Všesokolském sletu, kdy z domašínské jednoty vyjelo vystupovat v hromadných skladbách do Prahy neuvěřitelných 105 členů.

Značná část naší populace trpí nedostatkem pohybu, proto se jednota v Domašíně snaží po celý čas trvání nabízet rozsáhlé spektrum tělocvičného a sportovního vyžití pro všechny věkové kategorie. Jak již bylo zmíněno, Sokol, to není jen sport. Je to místo, kde lze najít i kulturní a společenské vyžití. Je to prostě fenomén prověřený staletími. Tato organizace kultivuje a vychovává, spojuje generace, a usiluje o společenský život v malých obcích i ve velkých městech. Sokol je národní poklad, který je potřeba dál rozvíjet.

Seznam používané literatury

- DVOŘÁKOVÁ, Zora. *Miroslav Tyrš: prohry a vítězství*. Praha: Olympia, 1989.
- LINDEROVÁ, Ivica, Petr SCHOLZ a Michal MUNDUCH. *Úvod do metodiky výzkumu*. Jihlava: Vysoká škola polytechnická Jihlava, 2016. ISBN 978-80-88064-23-7.
- MOUDRÝ, Josef a Jan SVOBODA. *Vlašim nejen na starých pohlednicích*. Praha: Vyšehrad, 2003. ISBN 80-7021-671-9.
- SLAVÍK, František Augustin. *Dějiny Domašína, jeho farní osady a bývalého statku v Tábořsku*. Vlašim: Město Vlašim, 2007. ISBN 978-80-239-9569-5.
- SOKA Benešov, *AM Domašín, Pamětní kniha města Nového Domašína*.
- ŠVAŘÍČEK, Roman a Klára ŠEĐOVÁ. *Kvalitativní výzkum v pedagogických vědách*. Praha: Portál, 2007. ISBN 978-80-7367-313-0.
- T. J. Sokol Domašín. *55 let TJ Sokol Domašín: Kopaná 1924-1979*. Benešov: Středočeské tiskárny, n. p., 1979. ISBN 5440-78.
- T. J. Sokol Domašín, *Zápisy ze schůzí výboru T. J. Sokol Domašín*, 1981–1987.
- T. J. Sokol Domašín, *Zápisy ze schůzí výboru T. J. Sokol Domašín*, 1922-1929.
- T. J. Sokol Domašín, *Zápisy ze schůzí výboru T. J. Sokol Domašín*, 1968-1980.
- T. J. Sokol Domašín, *Zápisy ze schůzí výboru T. J. Sokol Domašín*, 1987-1999.
- T. J. Sokol Domašín, *Zápisy ze schůzí výboru T. J. Sokol Domašín*, 2007-2020
- TYRŠ, Miroslav, REITMAYER, Ladislav, ed. *Miroslav Tyrš a jeho místo v dějinách české pedagogiky*. Praha: Státní pedagogické nakladatelství, 1989. Z dějin pedagogiky.
- TYRŠ, Miroslav. *Náš úkol, směr a cíl*. 6. vyd. Praha: Československá obec sokolská, 1920
- TYRŠOVÁ, Renata. *Miroslav Tyrš, jeho osobnost a dílo: podle zápisků, korespondence, rukopisné pozůstalosti a mých vzpomínek*. Praha: Český Čtenář, 1932. Český čtenář.

Seznam elektronických zdrojů

Definice České obce sokolské. Česká obec sokolská [online]. Praha, 2015 [cit. 2020-03-03].
Dostupné z: <https://www.sokol.eu/obsah/5486/definice-ceske-obce-sokolske>

Fakta. Domašín [online]. Domašín, 2020 [cit. 2020-03-03]. Dostupné z:
<http://www.domasin.net/zkusebni-stranka/fakta-a-cisla/>

Organizační struktura T. J. Sokol. Česká obec sokolská [online]. Praha, 2015 [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: <https://www.sokol.eu/obsah/5470/organizacni-struktura-t-j-sokol>

Poslání České obce sokolské. Česká obec sokolská [online]. Praha, 2015 [cit. 2020-03-03].
Dostupné z: <https://www.sokol.eu/obsah/5458/poslani-ceske-obce-sokolske>

Sokolské osobnosti. Česká obec sokolská [online]. Praha, 2015 [cit. 2020-03-03]. Dostupné
z: <https://www.sokol.eu/obsah/5406/sokolske-osobnosti>

Stanovy České obce sokolské. Česká obec sokolská [online]. Praha, 2016 [cit. 2020-03-03].
Dostupné z: <https://www.sokol.eu/priloha/10055/stanovy-cos-schvalene-11-sjezdem-cos.pdf>

Z historie T. J. Sokol Domašín. Domašín [online]. Domašín, 2020 [cit. 2020-03-03].
Dostupné z: <http://www.domasin.net/z-historie-tj-sokol-domasin/>

Základní organizační struktura České obce sokolské. Česká obec sokolská [online]. Praha,
2015 [cit. 2020-03-03]. Dostupné z: <https://www.sokol.eu/obsah/5467/zakladni-organizacni-struktura-ceske-obce-sokolske>

Založení sokola. Česká obec sokolská [online]. Praha, 2015 [cit. 2020-03-03]. Dostupné z:
<https://www.sokol.eu/obsah/5404/zalozeni-sokola>

8 Seznam použitých zkratk

T. J. – Tělocvičná jednota

ČOS – Česká obec sokolská

ZRTV – Základní a rekreační tělesná výchova

9 Seznam příloh

Příloha č. 1. – Rozhovor s paní Jaroslavou

Příloha č. 2. – Rozhovor s panem Stanislavem

Příloha č. 3. – Rozhovor s paní Helenou

Příloha č. 4. – Rozhovor s panem Ondřejem

10 Seznam obrázků

Obrázek č. 1 - Jindřich Fugner

Obrázek č. 2 - Miroslav Tyrš

Obrázek č. 3 - Poloha Domašina

Přílohy

Příloha č.1: Rozhovor s paní Jaroslavou (50 let)

1. Jak vypadaly vaše začátky v Sokole Domašín?

Když jsem dostala první cvičky, tak jsem s nimi i spala. Jinak mě do Sokola přivedly starší sestry, které už dávno chodily cvičit. V roce 1975, když mi bylo 5 let, jsem cvičila na spartakiádě ve skladbě rodiče a děti s paní učitelkou z mateřské školy, protože rodiče neměli čas, chodili do práce. Pamatuji si na velkou trampolínu, která v sokolovně byla. Rádi jsme na ní, jako děti, skákali. V tělocvičně jsme měli možná více náradí, než je teď. Co se týká počtu cvičení, tak vždy se cvičilo skoro ve všech věkových kategoriích. Moc akcí, které by byly pořádané jednotou, si nepamatuji. Nejhlavnější akcí byla sokolská schůze, na které se vystupovalo a ples.

2. Jak obohatil sokol Domašín váš dosavadní život?

Sokol se stal mou srdeční záležitostí. Trávím tam spoustu času, je to úplně jiná práce, než má běžná. Chodím se tam odreagovat. Už si život bez Sokola nedovedu ani představit. V dětství mě to tak pohltilo, že jsem si v 18 letech udělala cvičitelský kurz a od té doby cvičím předškolní děti, pro který je pohyb nejdůležitější. Určitě mě sokolský život obohatil i po fyzické stránce. Udržuji se tak celý život relativně v kondici.

3. Jaký vliv myslíte, že má Sokol Domašín pro obec?

Myslím, že veliký. Jelikož jsem již 30let cvičitelkou všestrannosti, mohu z vlastní zkušenosti říci, že bez Sokola v Domašíně by nebyl žádný společenský život. Díky Sokolům drží lidé více při sobě, snaží si pomáhat. Je vidět, že obyvatelé Domašína mají, čím dál tím větší, zájem o sport. Buď chodí sami cvičit, nebo se zúčastňují společenských akcí, které sokol pořádá. Děti tu začínají cvičit ve svých třech letech a málokdy se stane, že by ze sokola v průběhu dalších let odešly.

4. Jaký je rozdíl mezi působením Sokola Domašín kdysi a teď?

Jako mladá si moc nepamatuji, že by se tu nějaké významné akce pořádaly. Akorát se nacvičovalo na schůze tělocvičná vystoupení, což je pro nás vždy taková akademie v rámci jednoty. Ukazujeme, co jsme se naučili za ten rok. Tady ta vystoupení jsou takovým zpestřením celé schůze. Celkově si myslím, že Sokol přitahuje teď více mladých lidí, záleží jistě i na motivaci ze strany rodičů. Ze začátku chodilo cvičit okolo 10 předškolních dětí, nyní jich máme přes 20. Vždycky jsem to zvládala sama a teď už tam sama být ani nemůžu. Když to vezmu ve srovnání, že už cvičím předškolní děti 30 let, tak tolik dětí jsem nikdy neměla. Na sletu vždy cvičili jen rodiče a děti, nyní jsme měli i dva celky předškolních dětí. Celkem tedy 12 párů rodičů a dětí a 16 předškolních dětí. Celá organizace se vyvíjí, je tu více aktivních lidí než dříve. Zájem o sport je tu větší, což je dobře. Děti se alespoň hýbou a nesedí doma jen u počítače.

5. Jakých společenských akcí se v Domašíně zúčastňujete a proč?

Jelikož jsem cvičitelkou, členem výboru a náčelnicí, tak se snažím na všech akcích nějak podílet. Spolu s ostatními cvičitelkami v jednotě pořádáme především mikulášské besídky a víkendové pobyty pro děti. Jsme zapojeni do různých projektů České obce sokolské, kterými se snažíme zpestřit a obohatit cvičení. Projekt Svět nekončí za vrátky, cvičíme se zvířátky je zaměřený přímo na předškolní děti, a tak ho plníme během celého roku. Dále se zapojujeme do projektů Move Week, kdy jsme naposledy testovali zdatnost dětí. Při dalším projektu Noc sokoloven jsme naplánovali šipkovanou a přespali v sokolovně. Je toho opravdu spousta na čem se jako jednota podílíme, proto si troufám říci, že většina společenského života v Domašíně závisí především na činnosti sokola a hasičů. Jak jsem již řekla, tak jsem se zúčastnila spartakiády v roce 1975. Od roku 1994 se aktivně účastním všech sletů, buď v jedné nebo více skladbách.

Příloha č. 2: Rozhovor s panen Stanislavem (68 let)

1. Jak vypadaly vaše začátky v Sokole Domašín?

Úplné začátky si moc nepamatuji, ale jako děti jsme tam chodili řídit, když tam byl ještě sklad obilí. Houпали jsme se na kruzích a skákali do něj. Do Sokola mě tak přivedly kamarádi a celkově ta společnost k tomu vybízela. Myslím, že jsem začal cvičit tak v 7.-8. třídě. V tu dobu se tu pořádaly šibřinky, kam jsme chodili v maskách, plesy a výroční schůze. Chodil jsem také do prvomájových průvodů po roce 1968, kdy se chodilo i v krojích. Na spartakiádách jsem také byl, ale to jsme nacvičovali ještě ve škole. Ještě si vzpomínám, že manželka chodila od sokola bruslit spolu s ostatními ženami na „Žižkův rybník“.

2. Jak obohatil Sokol Domašín váš dosavadní život?

Měli jsme tam partu lidí, scházeli jsme se tam, cvičili, byla legrace. Zasportovali jsme si, cvičili jsme hlavně na bradlech, to nás hodně bavilo. To si dnes nedovedu už představit, že bych šel zas cvičit.

3. Jaký vliv myslíte, že má Sokol Domašín pro obec?

Vliv je určitě veliký. V Sokole se schází spousta mladých lidí, dětí a ty si vlastně zvykají na společnost a na kolektivní práci. Pak to přechází až do dospělosti, že drží partu. Udržuje se taková sokolská soudržnost.

4. Jaký je rozdíl mezi působením Sokola Domašín kdysi a teď?

Myslím, že teď je víc dětských oddílů. Dřív se tu hrál pod sokolem třeba fotbal a hokej, ale teď je tu té činnosti o hodně víc. Ve srovnání s dobou, když jsem začínal cvičit, je tu hodně akcí, které sokol pořádá. Pořádně se to tu začalo zase rozjíždět až po roce 1968. Celá obec teď žije.

5. Jakých společenských akcí se v Domašíně zúčastňujete a proč?

Chodíme každoročně na sokolské schůze, abychom se podívali na ukázkou cvičení, a abychom si poslechli zprávu o činnosti jednoty. Zúčastňujeme se plesů a různých sportovních a společenských akcí. Například když je mikulášská besídka, nohejbalové turnaje nebo nějaké veřejné vystoupení.

Příloha č. 3.: Rozhovor s panem Ondřejem (31let)

1. Jak vypadaly vaše začátky v Sokole Domašín?

Do Sokola mě přivedli rodiče, když jsem byl malý. S mámou jsem cvičil na sletu skladbu rodičů a dětí, takže jsem byl ke cvičení veden od mala. Několik let jsem byl členem výboru Sokola a nyní, jeden rok, jsem starostou celé jednoty. Zúčastňoval jsem se výročních schůzí a plesů, kde jsem jako malý pomáhal v šatně, později u baru. Od mala jsem jezdil na ty víkendy, co Sokol pořádá. Nyní jsem tam vlastně jeden z vedoucích.

2. Jak obohatil Sokol Domašín váš dosavadní život?

Obohatil ho v mnoha směrech. Po fyzické a morální stránce. Získal jsem spoustu přátel, chuť sportovat, chuť se dál rozvíjet a něčeho dosáhnout. Byla ve mně i určitá pokora k mým cvičitelům, kteří mě cvičili. Určitě mě Sokol, jistou formou, připravoval na můj budoucí život.

3. Jaký vliv myslíte, že má Sokol Domašín pro obec?

Jako jedna z největších organizací s dlouholetou historií má jisto jistě velký vliv. Určitě tu proběhly velmi těžká období, ale vůle a chuť místních obyvatel udržovat tu tradici vedla k tomu, že se tu nadále rozvíjí ta pravá sokolská myšlenka. Lidé tu drží při sobě, pomáhají si a rozvíjí tu obec jako takovou.

4. Jaký je rozdíl mezi působením Sokola Domašín kdysi a teď?

Dříve nebylo tolik možností, jako je teď. Sokol byl, co se týká cvičení více omezený, zvláště na takto malých vesnicích, jako jsme my. Ty možnosti nebyly tak velké. Nyní je ten sport více dostupnější. Těch možností je mnohem více. Akcí je zda více méně stejně, akorát se některé obměnili.

5. Jakých společenských akcí se v Domašíně zúčastňujete a proč?

Snažím se účastnit všech, nebo ke každé události nějakou měrou přispět. Snažíme se, aby to tu fungovalo. Aby obec, mládež a celkově všichni obyvatelé měli sportovní a kulturní vyžití. Snažíme se, aby děti neodcházely za zábavou do větších měst nebo aby netrávily svůj čas doma u počítače. Myslím, že nabízíme spoustu forem sportovních a společenských akcí, a musím říct, že zatím tyto akce většinu mládeže přitahují. Cvičil jsem také v roce 1994 na sletu s mámou a při posledních třech sletech jsem cvičil skladbu pro muže a ve smíšených skladbách pro muže a ženy.

Příloha č. 4.: Rozhovor s paní Helenou (57let)

1. Jak vypadaly vaše začátky v Sokole Domašín?

Nepamatuji si přesně v kolika letech jsem začala do Sokola chodit, ale myslím, že to bylo ve čtyřech, pěti letech. Přivedla mě tam máma, protože byla velká sokolka a vlastně i táta. Od té doby v Sokole působím. Hrozně ráda jsem do sokola chodila. V sokolovně byla spousta náradí. Cvičili jsme na stole, koze, žíněnkách, koni, žebřinách a skákali na veliké trampolíně. Mezi akce, které si pamatuji, patřily určitě šibřinky, sokolské plesy, maškarní plesy pro děti, JZD tu pořádalo valné hromady a Sokol tu měl schůze, kde jsme cvičili. Byly

tu i masopustní průvody, kdy se jezdilo od chalupy k chalupě. Chodili jsme v prvomájových průvodech, kdy jsme nechodili za pionýry, ale hrdě za Sokol Domašín. Vykřikovali jsme sokolská hesla a agitovali.

2. Jak obohatil sokol Domašín Váš dosavadní život?

Tím, že člověk tu sportuje, nutí ho to se hýbat a dělá to pravidelně a rád. Vždy jsem se těšila na kamarády, naučila jsem se tam spoustu věcí. Když jsem šla pak do školy, tak se všichni divili, že člověk umí cvičit, přeskočit přes kozu nebo že udělá kotoul na kruzích.

3. Jaký vliv myslíte, že má sokol Domašín pro obec?

Určitě velký, protože se tam děti těší. My, jako cvičitelky, pro ně vymýšlíme spoustu nových věcí, jezdíme s nimi na výlety a připravujeme pro ně různé akce. Když je potřeba tak pomáháme hasičům s akcemi.

4. Jaký je rozdíl mezi působením sokola Domašín kdysi a teď?

Myslím, že v mých začátcích to nebylo tak rozšířené, jako je to teď. Dřív jsme vlastně neměli kam chodit, teď mají děti více možností, ale vybrali si sokol a chodí sem strašně rádi. V Domašíně vlastně žádný jiný kroužek ani není. Mám dvě vnoučata, který se sem hrozně těší, a to v Domašíně ani nebydlí. Na každý cvičení je sem syn vozí z Vlašimi. Cvičila jsem s vnoučaty teď na sletu, byl to pro ně jejich první. Děti na to hrozně rády vzpomínají, vnímají, že cvičili v Praze. Myslím, že je v obci lepší vyžití, než bývalo. Když jsem cvičila já, tak nás chodilo asi míň než teď. Je tu spousta malých dětí, které tam rodiče vodí.

5. Jakých společenských akcí se v Domašíně zúčastňujete a proč?

Od roku 2014 jsem cvičitelka v jednotě, cvičím mladší a starší žákyně. Účastním se sokolských plesů, mikulášských besídek, všesokolských sletů, jezdíme s dětmi na ty víkendy, minulý rok jsme spali v sokolovně, když byl projekt Noc sokoloven. Pomáháme hasičům při dětském dnu, kde jsme měli v minulém roce přihlášených přes 130 dětí. Cvičení v sokole je hlavně o dětech, ale také o cvičitelích, které se snaží pro děti vymýšlet vždy něco nového. Je tu vlastně každý rok valná hromady, kdy děti, dorostenky, ženy nacvičují nějaké své vystoupení, aby svým blízkým ukázali, co vše se naučili. Vystupování na schůzích byl vždy veliký zážitek, mohli jsme se předvést a dneska je to to samý. Děti jsou nadšený, když svým rodičům, prarodičům a ostatním, ukazují, co se naučily. Zúčastnila jsem se spartakiády v roce 1990 a od roku 2000 všech.